

309092

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ జూలై 23 వ తేది శనివారము } No. 72
సంపుటము. ౪. } శింశనామ సంవత్సరామాస చంద్రిక. } సంచిక ౭౨

'శాస్త్రాక్షమైన ఎరువు'.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాల (లిమిటెడ్)

దై విచారణాధికారులు: మెసర్సు వ్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్టణం,

నది, వోరు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అట్టి మొలగు మాగాణి ఖడ్గి, పయిర్లను, దంప, ఫలకృష్ణ ములను, మొక్క తీగనైరాలను సంపూర్ణములు శాస్త్రాక్షమగు రసాయనజ్ఞులచే నిర్మయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు పోషకముచేయుటచేత ఎరువులు రసాయన వారి శాలాకు భూములకట్టి రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆ భూముల గుణములను అనుసరించి రసాయనమును నిర్ణయించుచున్నారు. "శాస్త్రాక్షమైన ఎరువు" అను మాసపత్రిక ప్రచురింపు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెల నెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైద్యులకు పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను ఈ క్రింద నుదహరించుచున్న వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

వ్యారీ అందు కంపెనీ, పోస్టుపాకు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.

By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed paper, and contains more than 1,500 pages. This novel is one of the Masterpieces of Reynolds, full of gripping and thrilling interest throughout. Only a limited number of Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2 Single Volume As. 12. This novel is unrivalled in its plot and description of nature, art and love and characters, and is one of the excellent productions of Reynolds. Only a limited number of Copies are printed owing to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,

POST BOX No. 167,

5.6 (A.) MADRAS E.

DO YOU USE
ORIENTAL

(730)

SOAPS

THE BEST
FOR ECONOMY
&
COMPLEXION

ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెలుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాకృష్ణగారు ఎం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. ప్రతి పుస్తకము యీ గ్రంథము చూచినచో వారంటి వారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. మొదలు 1-4-0

మరిగి శిశువుల శతకము.

రసాయన సమాచార పులకర్త లక్ష్మీనరసామగారు వ్రాసినది పుస్తకములు ముగిసినచో శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి ప్రీతి చేతులో ఉండవలసింది. ప్రతి పుస్తకా ర్యమునకు దానిలో పాటులు అక్షరము మొదలు 0.8-0

ఇవి ప్రతి పుస్తక పాఠశాలలో ఉండవలయు.

పు. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి వి. యె.

750

రుజువూ. కాకినాడ.

రాజీనాయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిసింపబడిన

పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండుయొక్క తాత్కాలిక స్థితినిబట్టి దేశము దంటి నుత్తమవిధానం బగు శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నాదేశము మనస్సుననిడికొని 'స్పెన్సర్' అను శాస్త్రజ్ఞుడు 'ఎడ్యుకేషన్' అను గ్రంథము నెట్లు రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశపు స్థితినిబట్టి మనదేశముచేల్వల నుత్తమవిధానం శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడ విశుద్ధానంద నిత్యానందు లీ గ్రంథమును రచించి యున్నారు. విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యాంగ్లేయ, ప్రతి యాంధ్రపురుషుడు ఈ గ్రంథమును దప్పక చదివితరలయను, ప్రముఖ పాఠశాలలు యునాధ్యాయులకిది మిక్కిలి యుపయోగకరము. మరియు సంఘ సంస్కరణనం దభిలాషగల వారికి కీ చింతానుశీలే యన వొప్పు. 450 పుటల పుస్తకము పాత్ర 15 వ తేది లోగా వ్రాయువారికి ఖర్చులు గాక రు. 1 కను, తరువాత వ్రాయువారికి రు. 1-4 కను పంపబడును. కలయువారిట్లు వ్రాయవలయును.

ఆర్. యమ్. వి. జానకిరావు.

పోస్టు, పాత గుంటూరు.

గుంటూరు.

(800)

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage, &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested at to the—
LECTREUSS (A. P. DEPT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

TRY ONCE! TRY ONCE!!
AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
Sold Everywhere.

Our Catalogue sent free on application.
APPLY FOR DETAILS:—
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras.

వచనములు.

టటోపరస్తా 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సుబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమైన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదిలక గుండును. ఇతర వాసనల వలె గాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును నెరుగ గలరు.

1/2 డ్రామ్ బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రామ్ ,, 0-12-0
1/2 డ్రామ్ ,, 0-8-0

ధన బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-0

ఏదెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకంటె తక్కువచేసివో ధరభాగ్యు చేయబడును.

ఈ త్రైతములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్తా పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైడ్ రోడ్, బొంబాయి నెంబరు 8.

301

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ. రా. డాక్టర్ ప్రభాకర్ షా ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్వల్స్ డిగ్రీ ఎగ్జిక్యూటివ్. నెం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకాయుధార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, శ్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము, అత్యగ్రము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోసి, కడుపునోసి, అన్నా కజ్వరము, పిత్తసంబంధకోగము. బిడ్డల యెముకవాలముల న్నియు, గుణచయ్యెను, తమకద్దకు ప్రతిదినము వచ్చుకోగు లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ ఔషధములు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నారు.

మ. రా. పి.ఎన్.ఆచార్యరావు, సీనియర్ సర్జన్, స్వామివారి కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకాయుధార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారితో పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్పన్నమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేను చెప్పుట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజన్లైన యీవ్యాపారగురువులు, ప్రతి సీ సాయంచును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

తైల్యశాలలో నశేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కిర్రాటక నూలికలనుండియే యోషధములను తయారు చేయుచుండును."

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 250 మాత్రలున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నోకపారి తెప్పించి కొనిన

టపాల ఖర్చుగోచరము రూ 1-8-0

12. సీసాలాకపారి కొనన 2-12-0

25. సీసాలాకపారి కొనిన 5-0-0

సుప్రసిద్ధములగు మాకద్ద ఆయుర్వేద

వీరు సిద్ధపథములు నోరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

స్వదేశీద్యవమును పోషింపుడు!

ఆంధ్ర నిట్టింగు షాకర్

220, చై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోడు కలరుంగులతో ఇ చుట తయారు చేయబడును

తెల ఆతి నరరము.

ఇండియా అంతకు

ఏదెట్లు కావలయును.

(405)

వివిధ విషయములు

(1)

మామిడి పంటకు శత్రువు.

మామిడిచెట్లు సకాలముందు తాగుకూరగా, రెండుమాడు వాములకు మాడిపోవుట అందరకు అనుభవమే. దానికి కారణముగా మబ్బులను వన్నమును మున్నగునవి యని పాచురులు నమ్ముదురు. పూచిన మామిడిచెట్లు యొద్దకు వెళ్లిన, గోమలకంటి చిన్న పురుగులు ఘోష తెల్లించు లక్షణములది లేదును. ఈ పురుగులే పువ్వు వాడుటకు కారణమని శాస్త్రజ్ఞులు కనిపెట్టినారు.

ఈ పురుగు గోమలకంటి సుండును. ఎగురుటకు దానికి తెక్కులున్నను అది ఎగురుట అరుదు. పువ్వునుండి పువ్వునకు గంతుచుండును. ఇది మామిడిచెట్ల కొమ్మలలోను ఆకులపైని గ్రుచ్చు పెట్టును. ఈ పురుగు పువ్వులోనుండు తేనెను త్రాగి పువ్వును చంపివేయును. ఈ పురుగులను చంపి వేయుటయే తగిన ప్రతీకారము.

చిన్న పురుగులను జంతువిషమును పిచికారీల ద్వారా జల్లిన అవి చచ్చును. మామిడిచెట్లు పూచు సమయమున ఈ మందును జల్లుట ఆరంభించి, పిండి కట్టువరకు జల్లు చుండవలెను. పదిహేణుల కొకతూరి చక్కన నాలుకు.

ఈ విషయమై విపులముగ గవర్న మెంటు వారు ప్రచురించు పత్రికను చూడవలెను.

మనుష్యుని ఆహారము

మనుష్యుడు 75 సం. వయస్సు వాటికి 110 టన్నుల ధాన్యమును తినియుండును. దానిని కుప్పలుగా పెట్టినయెడల ఒకయింటి స్థలము నాక్రమించును. భుజించిన శాకములు మాడుమైశ్శోభాడుగు రైలుబండిలోని వేగములకు సరిపడును 10000 టన్నుల పంచదార, 1500 టన్నుల ఉప్పు ఆహారము నాడుగలవు. సాధారణముగా తన బరువునకు 1500 ఇంత లుండునట.

కర్రను ఆహారముగ వాడుట

జర్మనీయును వసుంతకాలములో చెట్లను కొట్టివేసి 4 నుండి 6 అంగుళముల వరకు చుట్టుకొలతగల గూలములను కాగితములను జేయు యంత్రశాలలలో చిన్న చిన్న ముక్కలుగా గ్రుంచివేసిరి. అందుచేత కర్రలందుండు కండ్లకు కలిపి యుంచు గట్టి పదార్థము తెగిపోయినది; మిగిలినదంతయు మాంసము వంటిది. దీనిని మేకలకు ఇచ్చినారు. శరీరమునకు పుష్టిని కలుగజేసినది; సులభముగా జీర్ణమైనది.

చార్ కిన్ డిక్టేటర్స్ ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆంగ్లేయ నవల గ్రంథకర్త చాలామారులు నడచువాడట! 12, 15, 20 మైళ్లు అతని కొక దూరము కాదట. సర్వాల్లో స్కాట్ అను నవ: గ్రంథకర్తయు ఆయాస మేమియు లేకుండ 20, 30 మైళ్లు నడుచునట! 70 సం. వయస్సువారివరకువారిను చాలామారులు నడచుచుండువాడట! కోటనకు 14 మైళ్లు నడచని యెడల శరీరాలోగ్యము పోవునని డిక్టేటర్స్ చెప్పుచుండువాడు. "పాల్ బర్ట్ మెన్" గారు ఇంటికిద్ద చికాకుపడి యొకనాడు 48 మైళ్లు ఒకేయూపున నడిచెనట. టాల్ స్టాయి, (రషియాముని) ఒక మారు 55 సం. వయస్సున మూడుదినములలో 120 మైళ్లు నడిచినాడట.

పెద్ద చెట్లు.

దక్షిణ మేక్సికోలో సాంటామేరియా డేల్ తాలాలాలో ప్రేప్రస్ అను ఒకచెట్టు 4000 సం. వయస్సుకలది యున్నదట; బహుశ 5, 6 వేల సం. లుండునేమో అట! 1803 సం. ఈ చెట్టును చూచిన బాటసారి దానియెడలు చుట్టుకొల్పి 118 అడుగులని వ్రాసినాడ; 1827 సం. మలో చూచినవాడు 122 అడుగులని వ్రాసినాడు; కాని పరిద్దరును దాని పొడుగు గురించి వ్రాయలేదు.

అనిలైన్ చాయలు - టర్క్ రేడ్ (బెర్లిన్)

టెక్ జో - 45 శైల్ (బెర్లిన్)

కాంగోరేడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి డ్రెస్సులు 8 గలవి.

వర్ పురైన్ 4 (B. N.) కీ సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్నలు 20 గలవి.

కొరకు వైవిలాసము:—

సాతే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ, నెం 249, 249 ఎస్.పి. నెడ, మద్రాసు.

నివేశన స్థలం అమృతము.

బెజవాడ గవర్నరుపేటలో యేలూరు రోడ్డు మీద సుమారు 2000 చ. గ. అమ్మబడును.

(803) C/o ఆంధ్రపత్రిక మదరాసు.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

నరసాపూరు 24-6-17 & 25-6-17 2
రాజోలు 26-6-17 to 28-7-17 3
అమలాపురి 29-7-17 to 1-7-17 2

(ఈ గ్రామములకు వర్ష యిబ్బందిచేత, ఆయాతారీఖులకు రాకపోయినా అచ్చటచ్చట మా యేదెట్లు తెలియజేయు నోటిసుల ప్రకారము జరుపబడును వాటిని చూచి లెనుముకోవలయును.)

నో టీసు.

(787)

శ్రీమంగిడిగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ కేజి రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చుక్రములు, ఇరుసులు, ఇత్తడి బేంగులసహా 2 వే. గనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చుక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇనుప, బీడుసామానులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కోవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సులకము చేసినవానికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా } Hd. Clerk

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి

ఎల్జ్మో టూలిక్ వెర్లు

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకము తక్కువగను, మెదడు శక్తివృద్ధిగా నుండును.

వనియంచెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిద్రలేవన బలహీనము. ఆయాసము, శుక్లస్వప్నము పోగొట్టును. చివ్యాభిరుతు, ఉపాధ్యా యులకు గుమాస్తాలకు కర్తవ్యులకు, మనోవాగ్ధులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోకనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వ్రేనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవింపు వచ్చునో అంత అనుభవింపును. ఇతర వాసనలు యే శ్రీ యుండినా యీ ఆట్టోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈజిప్టు ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు. రూ 1/2 డ్రామ్ బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి. పి. చార్జి
1 డ్రామ్ బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్నలుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్ల యుండియోక్ డ్రగ్ అండు తెనుకలో కంపెనీ

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు:- మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, చై నాబజారు రోడ్, మదరాసు.

భారతీయ స్త్రీల స్థితి.

మేరీ జేను కన్యగారు.

సాధికలు నాకు చాలవంతయును మనోవ్యభయము కలిగెను. అట్లు చేతుకును ననిగ్రహముగ నధికోత్సాహముతో నాటలాడు మయనునన్న యొక బాలిక పాఠశాలనుండి వచ్చుచున్న యొక యువకునిచూచినంతనే తటాలున లోనికి పోయినది. నేను విచారించితిని. ఆ బాలిక కిదిమరే పెండ్లి యైనదట. నాకేమియు తోచలేదు. కన్యాత్వ పట్టి పసితనముననే కడముట్టి పత్నిత్వము ప్రాప్తించుట ఎటులనని అడిగితిని. సంఘాచారమే అటుల నున్నదని. హిందూసంఘమున నిది ఎంతటి దుస్థితియో గమనింపుడు. ఆ ఈనాన మాకట్టి చింతయును లేకుండ సావధానముల నెరుగకుండ మాదేశమున విశ్వవిద్య నాభ్యసించుచుము. ఆశైశవావస్థయు ముగియ రానిది. అట్టి యానందమును మోచిన బాలిక లెరుగనే యెరుగరుగదా. ఇప్పుడిప్పుడు అడటనడట పాఠశాల లేర్పడిన పిమ్మట కొద్దిమంది బాలికలు పాఠశాలలకు పోసాగిరి గాని చాలమంది ఇప్పటికిని పోవుటయేలేదు. 100కి 90 మంది చదువుట లేదని విని విస్మితమైతిని. చదివెడువారిలో 8.9 ఏండ్లు వచ్చునరకి పత్నిత్వ ప్రాప్తియు విద్యాసమాప్తియు కలుగుట గ్రామవాసులలో నధికముగ నున్నది. ఆ తేడా యెందుననే వారు గృహకృత్య నిర్వహణ బాధ్యతను వహింపవలయునట. పాలుపితుకుట, పొలములకు కడుగుట, ఒక్కొక్క పుడు వంటజేయుట, గూడవారి విధియగునట. గ్రామములలో నాతులు చాల లోతుగ నుండును. పాప విచారమునలు శక్తికిమీరిన బడువుగల పాత్రలతో నీగు తోడవలెను. ఇట్లు పసితనముననే వారు బంధవసులను చేయువలెను. రజస్వల లైనవెంటనే కన్యాత్వము పూర్తిగా నంతరించి మాతృత్వము ప్రాప్తించును. 14 ఏండ్ల బాలిక గర్భవతిగానుండుట నేను స్వయముగ చూచితిని. ఆయాదునకు పెండ్లియే కానూడదు. 14 ఏండ్లప్రాయమున నాపుత్రునకు నేను పునస్సంధాన మొనరించుట కెన్నడైన అంగీకరింతునా? హిందువులు బాలురను చూచినట్లు బాలికలను చూచుటలేదు. వారు బాలుర కంట చిన్నవయసున స్త్రీసంపర్కము కలిగింపరు గాని బాలికలపట్ల వారి కట్టి బాగదూకత కనబడదు. 12-15 ఏండ్లు దాటిన పుత్రిక పితృగృహమున నుండగూడదు. భర్తృగృహమునకు పోవలెను. నేను 22 వత్సరములవాడ నైనను కన్యాత్వమునందే యుంటిని. సాధారణముగ 16-17 వత్సరములు నిండిన గాని అంగ్లదేశమున కన్యలకు పెండ్లి జరుగదు. హిందూదేశమున మతమును పేరున కన్యాత్వమును రూపుమాపిరి. సంస్కర్తలు యత్నించి బాలికల వివాహవయసును మోచింపవలెను. ప్రాధావివాహములను ఆహరింపవలెను. అట్లు జరిపిన గాని కన్యాత్వము తలమాపబాలదు. హిందూదేశమున కన్యాత్వ పరిమితి చాల తక్కువగ నున్నది. కనుక కన్యాత్వ పత్నిత్వ మాతృత్వ విధవాత్వములు మృత్యువుతో నంతమగుచున్నవి. వీరే విద్యాభివృద్ధిని స్వరాజ్యమును కోరుచున్నారు. వీరు స్త్రీసంఘభివృద్ధిని పాటింపరు. వీరు కన్యలలోని స్త్రీత్వశక్తిని సంకల్పచూర్వముగ నశింపజేయుచున్నారు. బలాభివృద్ధిలను స్త్రీలలో కలుగకుండ చేయుచున్నారు. సంపూర్ణ వికసనము కలుగని వయసున నిశేక మొనరించుట ప్రార్థనగాదా? సంతాన మేల దుర్బలము కావలెను. భారతీయులలో ప్రకృతికాస్త్రజ్ఞులుగలరు. అతిబాల్య వివాహములే కాస్త్రసమర్థతలన్నిటికములను చదువు పండితులుగూడగలరు. అట్టి లిచాల్య వివాహములు చేసిన స్త్రీలతివత్వమును గూర్చి అనుమానవాక్యములు వెలువడకుండునట. కన్యాత్వమువలన నూరుపందిలో మొకరిద్దరు నీలినిహితలగుట తటస్థించిన కన్యాత్వస్థాపనమే వాంఛనీయము. అతిబాల్య వివాహముల వలన నీలినిహితవర్తనలు కలుగుట లేదనుట కేమి యాధారము కలదు? అతిబాల్య వివాహములే కాస్త్రీయము లందురా? అటులే చేయును. పసికూనకు పాణిగ్రహణము సలుపుడు. గాని సంపూర్ణ వికసనముకలుగు వరకును పురుష సంపర్కమును కలిగింపకుడు. అట్లు చేయుట ఆరోగ్య భంగకరము. కళాశాలలయందు విద్యాభ్యాస మొనరించుచున్న విద్యార్థులకు యువకులకు ఇట్టి యాకాగ్య కరణమునకు గడగవలదని నేను కోరెదను. విారుదేశభక్తులు విా కిదు రాచారము ండచి చేయవలెను. మానవశక్తిని మాడ్చినేయు నీ సైనికభూతమును తొలగించుటకు విారే సమర్థులని నేను వారిని కోరెదను. భరతఖండమునకు స్వపరిపాలనము కలుగుటకు మనకు యోగ

లు కావలెను. ఇదివరకే శత్రువులు భారతీయులను చులకనగ చూచుచున్నారు. విారు స్వరాజ్యము కావలెనా? విారుదేశమును విారు కాపాడుకొనగలరా? యని యడుగుచున్నారు. మనదేశమున కారోగ్య బలనంపడలగుట విడ్డలు కావలెను. దుర్బలలకు బలకాలులగు విడ్డలు కలుగుట అసంభవము. చిన్నతనమున స్త్రీపురుష సంపర్కము మహానష్టకరము. స్త్రీలకు చిన్నచాల లోపముగ నున్నది. వారికి ఆరోగ్యశక్తి తేనెలేదు. గృహకృత్యము లందు మాత్రమే వారు సంపూర్ణ పాండిత్యమును కలిగియున్నారు. అంగ్లదేశమున భర్తృయమునకు 16 పాఠాలును గడించిన బాల్య 5-6 పాఠాలకు తగ్గని మొత్తమును గడించును. పసిచేయటవలన ఇరువురికి ఆరోగ్యము కలుగును. రెండు మొత్తములను చేర్చుటవలన భవలోపము లేకుండ ముఖ్యతనము జరుగును. హిందూదేశమునందట్లుగాదు. గృహకృత్యములనే గాని కన్యాత్వస్థాపనముల నిరట స్త్రీలకు నేర్పురు. ఈ దేశమున స్త్రీల పాఠశాలలలో పరిశ్రమలను నేర్పు విధానమే లేదు. ఒక కార్యాలయమున నెలకు రు. 30 లభితమును బుచ్చుకొను లేఖకుడు తన భార్యకు బుచ్చెదాని పని నేర్పినచో ఆమె గూడ నెలకు రు. 30 లను గడింప గలుగును గదా? హిందూ కుటుంబములందు అల్లు సంకుష్టి చాలనకర్తముకల్పించినది. భారతాంగనలు తిన్నప్పుడెంత తమ కష్టంతోనే తృప్తిపొందెదరు. భారతదేశపు కూలివాండు తమ కంట కావలెనో గ్రహింపబాలరు. రు. 15 లు అడ్డింప గల వారుగూడ రు. 4-5 రూపాయలతో తృప్తిపొందెదరు. ఈదేశమున కూలితత్వమునకు కిదియే కారణము? అని గిల్లుపు స్థాటరు గారు వ్రాసిరి. కన్యాత్వమును నశింపజేసిన మహానియులగుటచే వారు స్త్రీలను కష్టపడి పనిచేయుటకు తగినవారిగా చేయబాలరున్నారు. అందరు స్త్రీలును రాజపుత్రికలుగా జాలరు. అందరు స్త్రీలును ఆగర్భస్త్రీమంతులుగా జాలరు. మోచ్చుమంది కా యకష్ట పడవలసిన వారు గా నుండురుగాన వారికి ముందు గనే నేర్పవలెను. అట్లు స్త్రీలును పురుషులును గూడ భనాన్వనమగుచున్నచో కుటుంబములకు సౌఖ్యము మోచ్చును, దారిద్ర్యము తొలగును. దేశము దారిద్ర్యమున మునిగియున్నదని నాయకులు నిరంతరమును మొరలిడుదురుగాని స్త్రీల భనాన్వనము గూర్చి వారెట్టి ప్రయత్నములను సలుపలేదు. పురుషుల విద్య గూడ స్వల్పమగు నాంగ్లభాషాభ్యాసముతోనే తుడముట్టుచున్నది. ఇక స్త్రీల విద్య మాట చేరుగ వ్రాయనేల? ముఖ్యముగ కన్యాత్వము లేకుండ చేయుట మహాసర్గము. నేను వీనినిగూర్చియే నిరంతరము నాలోచించుచుందును. ఇది ఆంగ్లాంగనలకు దుస్సహముగా నుండును. భారతాంగనల వినయ ప్రమాధిశక్తలను చాలవరకు పాశ్చాత్యస్త్రీలు గ్రహింపవలసి యున్నది. వారు దైవనిర్మితములగు పరిశుభవాయు ప్రకాశములను స్వేచ్ఛగా ననుభవించగలుగుదురేని వారి హృదయకమలములు సమగ్రముగ వికసించగలవు. వారియెదుటనే నెందులకును కొరగాని దాననగ్రహించితిని. వారు గృహద్వారములను నిర్గమింపక విశ్వమునజరుగు విశేషములను నరకుచేయవలెన చేయరు. నేను కేవలము భోగలాలసను. స్వాభిమానమును గూర్చినవికారకారవభావమున గర్వితును-ఇట్లు నేనాలోచించిన విద్య పాశ్చాత్య స్త్రీలమగు మేము నేర్చుకొనిన వారికి నేర్పిన ప్రయోజనహితమగు నేమో యని నేను తలచుచుంటిని. ప్రస్తుతమున్న స్త్రీత్వమహత్వ మంతరించి పాశ్చాత్యనారీసహజమగు పౌరుషపధిక మగుట అనర్థకమని నేను తలచుచుందును. నేను చాలవిషయములలో సంస్కర్తలతో సంపూర్ణముగ నేకీభవింతును. భారతాంగనల సత్త్వ వర్తన మున చాల భాగము నే నలమరుకొనవలసి యున్న దని నేను తలచుచుందును. వారియందెన్ని సుగుణము లున్నను ఈ కన్యాత్వవివాదము మహానర్థకమని మరియొకసారి నుడువక విరమింపబాలను.

మదరాసు నీలిమందు-గుణాధికముగ చేయు మార్గములు.

ఉదకమండలము, జూను 21:—దొరతనము వారి నీలిమందు పరిశ్రమ పండితుడు మార్చెడను గారు పూసాకంపబడిరి. బీహారునందలి నీలిమందు పరిశ్రమల జూచి యుచున్న నీలి పరిశ్రమల నభివృద్ధి చేయవలయునను తలంపుతో వీరచటి కంపబడిరి. కోయంబత్తూరు నందలి వ్యవసాయ కళాశాల పరిశ్రమాలయమున పని చేయుట కితడు మరల నింతలో వచ్చును. ఈలోపు న నీలిమందు ఆకుగుణము నధికము చేయవలయునని వ్యవసాయకళాపాఠశా ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయములు

పంగులూరు గ్రామపు కొంతలు

అయ్యో, పంగులూరు తాలూకాలో పంగులూరు గ్రామము కెన్న గ్రామములలో నొకటి. దేవస్థానములు పెక్కులుగలవు. క్షత్తయినవి గావున్న వానిలో క్రిష్ణమేశ్వర స్వామివారికి కార్యోత్సవము జరుగుచున్నది. “క్రిష్ణమేశ్వర పుత్తకాలయము” నెన్నెచినారు. ఆంధ్రకృష్ణాపత్రికలు వచ్చుచున్నవి. పుత్తకముల కొరకు చందాలు జేయుచున్నారు. పోర్టులూలుగలరు. మట్టు ప్రక్కల నూర్నల్ కిది నెంటరు గానున్నది. పోర్టుకు ద్వారములు పది మైళ్ళ దూరములో నున్న అద్దంకియందే రావలెను. కొద్దిదేశము నిచ్చి బ్రాంచి ఆక్ససు పెట్టుటకు పోర్టు డిపార్టుమెంటు వారిని ప్రార్థించుచున్నాము. సంవత్సరమునకు నుమారు అయిదువేల రోడ్డులెన్ను వరూల గుచ్చుచు భీమవరంగోడ్డునుండి అద్దంకి పోతగోడ్డుకై రోడ్డు లేక పోయినదేమని పోర్టువారిని ప్రార్థించు చున్నాము. చోరులకు భయపడుచున్నాము. పోలీసువారు తగు శ్రద్ధతో విచారించుచుండవలెనని కోరుచున్నాము. పురవాసి.

మదరాసు నగరములో మద్యవ్యయము.

అయ్యో, చెన్న పురిలో మద్యవ్యయమునకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గూర్చి పరిశోధనముచేసి, నివేదికము నొసంగుట కొక సంఘము నేర్పాటు చేయవలయునని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కాసింపినందుల కెంతయు సంతసముగ నున్నది. కాని యీ సంఘములో పనిచేయుటకు మద్యపాన నిషేధక సంఘమునుండి యొక సభ్యుడైనను నియోగింపబడక పోవుట విచారకరమని అధికారులు గ్రహింప కోరుచున్నాను. ఈ విషయ నిర్ణయమునకు నియమితమగు పంచాయితీసభలో ఒక్క భారతీయుడు మాత్రమే యున్నాడు. అతడైనను మద్యపాన నిషేధక సంఘసభ్యుడు కాదు. ఇట్టిసంఘము లీ నగరమున పండ్రెండున్నవి. ఇకను అఖిలభారతీయ మద్యపాన నిషేధక మహాసభకు ఉపసంఘము మదరాసులో నున్నది. దానికి మా. రా. పు. బ. హ. దూ. చి. ఎస్. కన్యగారధ్యక్షులు. రెవరెండు అలెక్జాండరు మస్సేలుగారి యాజమాన్యముక్రిందనున్న మదరాసు మద్యపాన నిషేధక సంఘమును, మదరాసు సంఘసేవా సమితియును, మున్నగు సంఘములను నేకముగనున్న వి. ఇన్ని సంఘములనుండి పరిశోధనా పంచాయితీలో నొక సభ్యునిఅయినను ప్రభుత్వమువారు నియమింపలేదు. ఇప్పుడైనను ఈ సంఘములనుండి ఒకరిద్దరు సభ్యులను యాపంచాయితీలో పనిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన బాగుండును.

వీరుచేయు విమర్శల కకకాళ మెక్కుడుగ నున్నను, స్థానిక ఉపదేశక సంఘముయొక్కయు, లయి సెన్సుసంఘముయొక్కయు అధికారమును వృద్ధిచేయుటకును, కొన్ని స్థలములలో మద్యపానీయముల సమ్మర్చకాణములను నిషేధించుటకును యాపంచాయితీవారుల కధికారములేను. మరియు వీరు యొచించు విషయములలో వీరు సారాయివ్యయ మొక అంశము గలేను. వీరుసారాయి బుడ్డి 1కి 2 అణాలు వెల. కల్లుముంత 1కి 4 అణాలును, ఆరకు. 3 అణాలును, ఖరీగు. కావున, ప్రతి వారును చవుకయగు వీరు సారాయి నే వాడుచు, కల్లు, ఆరకులను వడ్డించుచున్నారు. వీరుయొక్క పోటీకి కల్లు ఆగలే కుదని 1915-16 అబ్కారీ కాఫివారి కార్యనివేదికమున చెప్పబడియున్నది. ఇంతేకాక, కల్లునిద నమ్మరాబడి కూడ గత రెండుమాడు వత్సరములనుండి తగ్గిపోవుచున్నది. ఈస్థితి క్రింద మదరాసు నగరమున 1914-15 సంవత్సరములో 6,69, 494 రూపాయలును, 1915-16 వత్సరములో 6, 85, 689 రూపాయలును ఆదాయము వచ్చిరది. అందుచే ప్రభుత్వమువారికి యావిషయమున 88, 861 రూపాయలు ఆదాయము తిక్కువ అయినది. బహుశా, పరిశోధనము చేయటం కొక సంఘమును స్థాపింపవలయునని యావినీధికులే ప్రోత్సాహపరచియుండనోవు.

మద్యపానమును నిషేధించుటకు చేయబడిన యత్నములన్నియు ఫలవంతములు కావేదని ప్రభుత్వమువారే యొప్పుకొనిరి. మద్యపాన నిషేధకసంస్కర్తలు కొన్ని వత్సరముల నుండి, యీ విషయమునే ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయుచున్నారు. కావున, యిప్పుడు ప్రయత్నములగు మద్యపాన నిషేధకసంఘముల సహాయము ప్రభుత్వమువారు చేపట్టి, తన్మూలమున నిచ్చుట మద్యపానమును నిరుత్సాహపరపయత్నించుటకు తగిన యోర్పాటులను చేయించిన బాగుండును. మదరాసు 21, జూను, 1917. సి. సెల్వరాజు.

బీసెంటు గారు

ప్రవాస స్థానమున కేగుట.

ఈ నెల 21 వ తేదీ రాత్రియే బీసెంటుగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడియాగాల్లు ఉపాధ్యక్షులయిన శ్రీమంతుల 22 వ తేదీ అధ్యక్షాధిపతిగా బీసెంటుగారి కొనసంబడిన 7 దినముల గడువును తీరున అక్రమ ప్రభుత్వపుచరలు చేయుట కవకాశము కలిగియుండుటచే నట్టి సంశయమున కవకాశ మిచ్చుటకు బీసెంటుగారు గంగీకరింపలేదనియును గాన 22 వ తేదీని బయలుదేరవలెనని మొదటి సంకల్పమును మార్చినయియు 21 వ తేదీనే ఎల్లరతును తెలియజెప్పిరి. ఆ నాటి సాయంకాలము 5-30 గంటలకు చెన్నపురి పౌరజన సమావేశము ఆహ్వానముగను చారిత్రికముగను ఘోషోహారము ప్రారంభమై రాత్రి 8 గంటల వరకును బ్రహ్మాండముగ జరిగినది. కాని ఎటులైన ఆగిబీసెంటుగారు కడపరి సందర్శించి ఆ విషయమున ఆసీర్వాదముల బడయవలెనని ఎందఱోపట్టపగలే స్థాటు పారము టిక్కెట్లను కొనిరి. ఈవల మహాసభకు గాకుండ జాలరు. ఆవల నా తపోభవం దరిసింపకుండ జాలరు. అధికార బలముగలవారి యావతులవలన సాయము మహాసభకు రావీలు లేదు. నైగా జేవతలుగాడ నీ భువ్వరాలి వాక్తనంబునకు చింతితి కన్నీరు కార్చుచున్నారా యనునట్లు వక్షముకూడ ప్రారంభమైనది. క్షమరానీ ప్రభయమురానీ పయనము జరిగియే తీరవలెను. అధికారులు నేలేత్తిచూపుట కవకాశముకలు రాదు. అనిబీసెంటుగారు న్యాయశాసనకృతికముగ ప్రవర్తించిన గురునది కలుగుగాడను గాన నాయమ సరిగ రాత్రి 7 గంట 15 నిమిషములకు ప్రేక్షకులకు వచ్చిరి. ఆమె వచ్చునంత స్థాటు పౌరమున ప్రజలు ప్రయాణితులు గారు భాగదేశక పితాధిపతిత్వ స్వాతంత్ర్యయు పూజనీయును సమాప్రమాన జీవయును నగు నాదేశ బాంధవిని సందర్శింపవచ్చిన తైత్తికబృందమునిండిపోయిరి. స్వాగతప్రత్యయమును సంభ్రాంతముగ పర్యవేక్షించిన మహానీయులగు తీర్థదాసులు దేశాటనము వెడలి కివ్యబృందమున కుత్సహత్వబోధ మొనరించి పని వివరించి క్షణముగ ముగంబడదగిన ధర్మయుగమున హృదయపూర్వక భక్తి భరతులగు శిష్యులు సహప్రాధిక సంఖ్యాకులై గురుపుంగవుల ననుసరించి పీఠాంతుల పుట చారిత్రికము. అట్టివ్యక్త్యుల నే మరల నేడు కనులూ చూడగలిగితిమి. బీసెంటుగారు కడపరిని అనిష్టముగ తియ్యి సందర్శించి సంభాషింప గోరి పలు తావులనుండి వచ్చిన మిత్రవిప్లవబంధువనీష్టికు లై అల్ల నల్లన తమ నిర్విభాసమును గమిపించి సహజవైర్య సందహాస రుచులు చెలంగ నిష్టాగోష్ఠి కలుపుచుండగ తొలుచుటలే నిరవురు ప్రేరాయకులన్నియులు పుష్పమాలాంకృతసాంతులై ఆపావనిని గమిపించి ఆరుగురుదామములచే నాయమ కంఠభాగము నలంకరింప నాయమ తన కంఠముల నాపాతకల మూర్ఖుల దా కి యా కీర్తనం చిరి. ప్రారంభమున కది మూచనయో నాగ కలగము నలబడియు తొండగయ లేకుండ యెంతయో ప్రిడిను నొకటమును గలిగిన సహించి వెళ్ళుచుండి స్త్రీలును పురుషులును భక్తిభరతులై ఒకరికొకరు మెకరుగ బీసెంటుగారిని పుష్పదామములచే నర్పించి వివరణలొనరించి ఆయమయాకీర్తనలయిన భగవైత్తి. స్వల్పకాలముననే పుష్పమాలలు చాలాగ్రోగుపడె ననుటకలననే అస్పృశ్యసంఖ్యాధిగతి తెల్లముగాగలను. ఇట్లు పుష్పమాలా తైంకగ్యము అగ్రగంభీరము జరిగినది. సభాకాణమున క్యవగి యుండగ రాజులకుపోయిన ప్రేమమిత్రులు సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, వి. రంగస్వామయ్యగారు, మా. వి. ని. నరసింహయ్యగారు, మా. వి. ఎస్. శర్మ; మా. వి. కే. రామచంద్రాచారి, సి. జి. హార్షి మను, ఎస్. సి. కల్లూరు, ఎస్. కమ్మారెంగయ్యగారు, డాక్టరు. ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారు, నివాసు బహదూరు పి. కేశవశర్మ మా. పి. ఎస్. కృష్ణగోపాల్ గారు మున్నగువారు బండికడలు టకు ముందువచ్చి బీసెంటుగారిని సందర్శించి మిత్రసంభాష మొనరించి కీర్తనలు గలిగిరి. నియమిత కాలమున శకటచలనము కలిగినంత నే వందేమాతరధ్వనులు సహస్ర కంఠముల చెలగి శకట భద్రశ్రవణకుమకును భోరు నెలగినది. ఈ రీతిగా ఈదేశభక్తగ్రామిని దేశీయయ్య భరతమాతగన్న వారికంటె మిన్నగ హృదయపూర్వక మాతృభక్తిభరత యై మాతృసేవ మొనరించి దేశీయులసంభ్రాంతానందభక్త్యనురాగములను చూడగలిగి దైవసంకల్పితకాంతి ననుభవించి చెన్నపురిని విడిచి పోవెను.

ఇండియను పేట్రెయటు పత్రిక.

నిర్బంధవాస శిక్షలను ఖండించుటకై చెన్నపట్టణమున నొక అసాధారణముగ మహాసభ సమావేశమైనది. ఈ సభయందు చేయబడిన ఖండనములను ప్రభుత్వమువారు లక్ష్యముచేయవచ్చును; చేయక పోవచ్చును. ప్రజలలో 10 వంతున తమ కావ్యమునకు అనుకూలురుగ నున్నారని మోచించి ప్రభుత్వమువారు తమ న్యాయపరములను యథాప్రకారముగ జరుపుచుండవచ్చును. కాని యెవ్వరైన ప్రస్తుత పరిస్థితుల కలక్ష్యము చేయరాదు. అసోసియేషన్ చక్రవర్తిలందరును తమ సామ్రాజ్యమును సేవనీసనప్పుడు, మూలకలములయందు వైతము సభలు జరిగి ప్రభుత్వమువారి కావ్యమును విమర్శించి బీసెంటు నిధికి పెద్ద చందాలు మొనగదనని వాదనలను చేయునపుడు ప్రజాసామాన్యము ప్రభుత్వమువారి చక్రవర్తి ప్రబలపతి కూలముగ నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. జనసామాన్యములో సనేకుల నిర్బంధవాస శిక్షలగుర్చి యేమియు తెలియదు. ఇంకననేకులు, బీసెంటుగారి కేసేరముజేసినదో ప్రభుత్వము వారే తప్పుదారి నడచినో నిశ్చయింప లేకున్నారను మాట నిజముకాని యీ ఆందోళనము మొక్క శక్తిని ప్రభుత్వము వారు గవనింప నశక్తులగు నెడల వీరు యుక్తా యుక్తములు తెలియక వర్తించుచున్నారని చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి పక్షముగూడ వుంచి న్యాయమున్నది. వీరు స్వనాజ్యమునకు ప్రతికూలురుగారు. వీరు కొందరుచేయు అపాయక రాంక్షాళనమునకు విముఖులు. ఈ స్థితిగతులలో ప్రభుత్వము వారు మిగుల యాద్రుష్టితోడను జాగ్రూతతతోడను వర్తించినది. మేము చెప్పవలయు. వీరు మిగుల న్యాయబుద్ధితో పనిచేసిరి. దొరతనమువారు తలచినయెడల నిట్టి ప్రకటనను చేయకయే వీరికై శిక్షవిధింపగలరు కాని యీ విషయమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారుకూడ గవనింపవలెను. ఈసమస్య హిందూదేశమందంతటను వ్యాపించినది. మరియు దివానుబహదరు కేశవశర్మగారు మున్నగు ప్రముఖులు చెప్పినవాక్యములను వెడచెని తెల్పుట న్యాయము కాదు. ప్రభుత్వమువారు మిగుల పట్టుదలతో పనిచేయవలసి మాఁకలెను. ఈనిర్బంధవాస శిక్షను తీసివేయుదునని మాకు నమ్మకములేదు. ముఖ్యమంత్రి గారగు బాయికు జాజ్ గారుకూడ యీ ఆర్డరును తీసివేసెదననిమాకు నమ్మకములేదు. అయినను యిప్పట్లున క్రిటికు రాజనీతిజ్ఞుల ధశక్తి హిందూదేశ సమస్యల పరిష్కరించుటకు యుపయోగింప బడవలెనని మా అభిప్రాయము. బీసెంటుగారిని విధింపబడిన శిక్షను ఖండింపును హిందూదేశము ఆందోళనము చేయుటకు నుత్తమపుచున్నది. ఇందుచే యిట్టిస్థితియందు మిగుల ధీశక్తితో వర్తించవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని, మదగాను దొరతనము వారిని కోరుచున్నాము. ఈశిక్షలు స్థిరాంతములు. కాని దీని కి ప్రతికూలముగ హిందూదేశము మేల్కొనినదని గ్రహింపవలయును. కావున వాగ్దానముతో లాభములేదు. ప్రభుత్వమువారు మితదారులను, హోమరులు సమితిలో జేవకుండజేసి, తమ పక్షమునకు వచ్చునట్లు కర్తవ్యవలెను. మనకు స్వరాజ్యము విషయమై ప్రకటనలతో సంత్సృష్టి మొందింప యత్నించుట మాని, క్రియా పూర్వకముగ వాగ్దానములను ప్రభుత్వమువారు చేయుదురు గాకయని నమ్ముచున్నాము.

హిందూ పత్రిక.

బీసెంటుగారు, వాడియా, ఆంధ్రప్రదేశ్ గాల్లపై విధింపబడిన నిర్బంధవాస శిక్షను ఖండించుటకై మదగానులో నొక అప్రతిమానముగ సభ సమావేశమైనది. ఈసభ కూడుటకు పూర్వము సభాసమావేశకులకు ప్రభుత్వము వారికడనుండి యొక ఆహ్వానముగ ప్రకటనను కలెక్టరు వ్యారా వచ్చినది. సభ సమావేశకులు ప్రభుత్వమువారి కిష్టము లేదనియు, కాని సభ జరుగకుండగ వారింపవలయును, ఒకవేళ జరిగినయెడల నింద్యములగు మాటల నుపయోగింపరాదనియు సభాసమావేశకులకు ప్రభుత్వమువారిక ప్రకటనను నంపిరి. సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులచే ననుకూలబడిన సభ కిట్టి యుత్తరువును పంపించుటలో సందర్భమేమియు మా మానసములకు తోపలేదు. తాము అవలంబింపవలసి నచ్చెడి కఠినశాసన ప్రయోగసందర్భమున ప్రజలు తమకు సహాయము చేయవలయునని శ్రీ గవర్నరుగారు మే, 24 తేదీని శాసన సభలో కోరియున్నారు శ్రీ వారి యిష్టప్రకారము గాకున్నను మొన్నటిదినమున జరిగిన మహాసభయే శ్రీవారి కోరికకు నిచ్చితగు ప్రత్యుత్తరము. గవర్నరువారును, వారి సహకారులును నీలగిరినుండి, మదరాసునకు వచ్చినయెడల వారు

చేసిన కార్యమునకు ఫలముగ ప్రజలలో నెట్టి అశాంతి యుద్భవించినదో ప్రత్యక్షముగ చూచి యుందురుకదా! ఇంకను అనేకప్రదేశముల నుండి ప్రజలు. సమావేశముల మూలముగ యీశిక్షలపై తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయములను చెప్పవగలవలంకంటె యొక్క గు తీవ్రముగవ్యక్తపరచుచున్నారు. మొన్నటి సభకు మాడువేలయంది ప్రేక్షకులన్నిభాగములనుండియు విచ్చేసిరి. సభాభవనమున స్థలము చాలక పోవుటచే ననేకులవలన నే నిలువనలసినవచ్చిరి. ప్రస్తుతము భారతసంఘముననున్న మనస్ఫుర్గులనుబట్టి యీసమావేశము జయప్రదము కాం జాలదని భయపడితిమి. కాని సభ పరిపూర్ణ జయప్రదముగ జరిగినదని చెప్పటకు సంతసముగ నున్నది. శ్రీమతి బీసెంటుగారి మనోనైర్మల్యమును, ప్రభుత్వమువారి అజ్ఞలలోని అన్యాయమును, విద్యాధికుల మనముల నాకర్షించు స్వరాజ్యసమస్య మిగుల సహాయకరస్థితియందున్నదను శశిప్రాయమును, ఈ సభయంతెజయప్రదముగ జరుటగుకు కారణములు.

కేరళపత్రిక.

ఇప్పుడు మనకు చక్కని అవకాశము కలిగినది. మనకిట్టి అవకాశము చుగల నూరేండ్లకైన కలుగదు మన మీ అవకాశమును చక్కగా నుపయోగించుకొనవలెను. మనలో మనకుగల సాధనవత్త్వవైకారణముల కలనను విజయత్యరాహిత్యమువలనను ఇతర లోపముల వలనను ప్రతికూలు మన సంఘమును చీల్చగోరుచున్నారు. మీ రట్టి వారి బోధనముల కించి వెడదారి బడకుడు. ఇట్టి తరుణము మరల గాదు. మీరు బీసెంటుగారి విధానము నంగీకరింప కుండినను ప్రమాదము లేదు. విషయము మనదేశము నున్నతస్థానమునకు గొనివచ్చుట గాని అనిబీసెంటుగారి వ్యక్తిత్వము గాదు. పాండవాగ్రజుడు చేసిన హితోపదేశమును మన మందరమును గమనించి అనుసరింపవలెను వేరువేరుగ నున్న పాండవులు 5 గురును కారవులు 100 మందియును కలసి యున్నచో 105 గురు మొక్కటిగ నుండురు. (యనము 105 గురును నొక్కటిగ నుండిన చునల నెవ్వరును కన్నెత్తి చూడజాలరని భగవద్గీతా నుడిచెను. ఆ హితమును గమనింపక దుశ్శోధముడు స్వాగతపరుల దుశ్శోధనలనువిని తాను చెడుటయేగాక దేశమునకే మహానష్టమును కలిగించెను.) ఇప్పుడిట్లు భర్మజహితోపదేశమును పాటింపని వారిగుర్చి వీరు దేశద్రోహులని భాని కాలమున చరిత్రకారులు వ్రాయుట తటస్థింపవలదు. అదియే బీసెంటుగారి అంత్యసంక్షేపము. అందులకే ఆమె సంతసమున నిర్బంధవాసమున కంగీకరించినది. దొరతనమువారిభావ మెంత కఠినముగా నున్నను మనమిప్పుడు వెరువపనిలేదు. మీరిప్పుడు దైర్ఘస్యాహాసపరీక్షయందు నిలబడవలసిన సమయము. ఇది మీ హృదయ ఫలకములందుశిలాత్మ ముగ చిత్రితగు గాక.

అనిబీసెంటుగారి నిర్బంధము

స్త్రీల ఆక్షేపక సభ.

ఈనెల 21-వ తేదీని చుడవల్లలో కృష్ణానిద్యాలయ భవనమున ఆంధ్ర మహిళాసమావేశము జరిగినది. సోదరి మణిబాగు అనిబీసెంటుగారికి విధింపబడిన నిర్బంధవాసపు లేఖను వెంటనే గద్దురుపరపవలెనని కోరుచు నీసభవారు కొన్ని తీర్మానములను చేసిరి. తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ నంగీకృతములైనవి. ఈతీర్మానములను అనిబీసెంటుగారికిని గవర్నరుగారికిని పత్రికలకును పంపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. బీసెంటుగారి పటమును పుష్పమాలాంకృతము నొనరించిన సమావేశకులగు కే. గిరిబాబాయ్యగారు మామ వ్రాసిరి.

తీర్మానములు.

- (1) భారత మహిళల విద్యాభివృద్ధికిని ఇతర సౌఖ్యములకును ఎంతయో తోడ్పడిన బీసెంటుగారికి తటస్థించిన స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు ఆమె యొనరించిన మహోపకారములకు కృతజ్ఞులగు నీ సభవారు తమ సానుభూతిని విన్నవించుచు నిర్బంధము శీఘ్రముగ తొలగు గాకయని ప్రార్థించుచున్నారు.
- (2) గత 25-వత్సరములలోను భరతదేశమునకు స్త్రీ విద్యా విషయమునకు మతవిషయమునకు ఇతరవిషయములందు మహోపకార మొనరించిన బీసెంటుగారి భారతాంగన లెంతయును కృతజ్ఞులు - ఆయమ 70 వత్సరములు జీవించిన పూజ్యురాలు గాన నామెకు విధించిన నిర్బంధవాసములను తొలగింప వలెనని నీసభవారు దొరతనము వారిని కోరుచున్నారు.

సింహపురి విజయము.

(అయిదవ ఆంధ్రమహాజనసభ అత్యంత జయప్రదముగా నెల్లూరులో జరిగినది.)

కలకత్తా సభలు

భారతీయ సంఘమువారి మండరమున వంగదేశ జాతీయమహాసభా స్థాపితోపసంఘసభ్యులందరును సమావేశమైరి. ముర్రేంద్రనాథ టెగ్జీ గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. నిర్బంధావాస శిక్షను గూర్చి తెలిపిన యసమ్మతి తీర్మానములు సభ్యులందరిచే నామోదించ బడెను.

1. మూడు వారములలోగా నొక టౌనుహాలుసభ మొనర్పవలయును: అచటికి వంగదేశమునం దన్నిభాగములకుండియు ప్రతినిధులు రావలెను. సభవారు (I) మద్రాసు దొర తనమువారు టెంటు, అరండేలు, వాడియాగారల నిర్బంధావాసశిక్షల మూలమున గావించిన తప్పిదమున కసమ్మతి గన్పెట్టరుట (II) రాబోవు సామ్రాజ్య సంస్కరణములలో దేశీయస్వరహితముల నన్నిటిని స్వయముగ జూచుకొనుటకు పూచీత్వ స్వపరిపాలనమును పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛను స్థాపించుటకు వలయు కా స న సమ్మతి ము ల గు పద్ధతులమూలమున వంగదేశము ప్రయత్నింప నెంచి క కార్యక్రమమును దృఢ మైనట్టియు, నిశ్చలమైనట్టియు జనోనిత్యముతో కార్యమును కొనసాగింప తీర్మానించుట (III) ఈ మహాజాతీయసభమును సాధ్యమైనంత త్వరలో బొందుటకు సంకల్ప పరిశ్రమాయుక్తముగు క్రమ ప్రకార స్వపరిపాలనాసంస్థానమున చేయుటకు దేశమునందంతట నచేక సంస్థాపన నెలకొల్పట, ఈమూడు తీర్మానములనంగీకరించిరి.

2. దేశమునంతట నామరతయు భయమును వెదజల్లిన టెంటును ప్రభువుగారి యవలంబనమునకు పరిపూర్ణముగు అనంగీకార మొసగి దాని నొలగించుటకు హిందూదేశ దొర తనమువారి నీ సభవారు త్వర నెట్లుచున్నారు.

3. గత జాతీయ మహాసభయందును, మహామృదీయ సభయందును ఆమోదించబడిన స్వపరిపాలనా తీర్మానము ననుసరింప దృఢసంకల్ప చిత్తులయి, దొరతనమువారు దాని నంగీకరింపవని ప్రకటించినను, దాని బొందుటకు తగిన ప్రయత్నము చేయుదు మను నిశ్చలాభిప్రాయమును రాష్ట్రనాయకులందరి సంతకములతో వ్యాపింపజేయ తీర్మానింపబడెను.

(4) మన సామభూతియు, నమ్మకమును వెల్లుచు బీసెంటుగారి కొక తంతి సంభ్రమము.

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఆనిబిసెంటుమృగానికి అయ్య సహకారులను నిర్బంధ ప్రవాసపు శిక్షకు పాలుజేసి నందులకు చెన్నపురి దొరతనమువారి కణికార్యమును ఖండించి తమ యసమ్మతిని వెల్లుటకు కలకత్తా హైందవ పౌరులందరు జూన్ 21 వ తేదీ సాయంకాలమున బహిరంగసభ నొక దానిని జరిపిరి.

మితవాదుల యొక్కయు, అభివాదుల యొక్కయు నామకులందరు ఈసభకువిచ్చేసిరి. అనేకముగ మహామృదీయులు గూడ సభనలంకరించిరి సభంతయు అసంఖ్యాకమగు సభ్యులతో నిండియుండెను. ముర్రేంద్రనాథ టెగ్జీ గారి సభకు అధ్యక్షత వహించిరి. విషయము సార్వజనికమగుటచే వ్యక్తిభిప్రాయము లన్నియు మరుగుపడినవని అధ్యక్షులు నుడిచిరి. ఆనిబిసెంటుమృగానికి ప్రభుత్వమువారు బోధించుటచే హిందూదేశ యందు స్వపరిపాలనాకాలమును భంగ పెట్టినవారైరి. దేశీయ

మహాజన సభవారి యొక్కయు, మస్లిం సంఘము వారి విధానము ననుసరించి మన మందర మిపుడు ఆనిబిసెంటుమృగానికితరపున జేరి స్వపరిపాలకసమస్యను నెంపొందించిన వారమైతిమి. ఆనిబిసెంటుమృగానికి నిర్బంధప్రవాసమున నుంచుట నిరంకుశాధికారకర్మమువారి ప్రభుత్వము అంత్యముగుటకు నూచలని చెప్పదగినను, భరతఖండమందంతటను దీక్షతో మనము ఇట్టి అన్యాయములు జరుగకుండగ ప్రయత్నములు సల్పిస్వపరిపాలనము లభించవరకు వనవందరము తడేక దీక్షతో ప్రయత్నింపవలెనని టెగ్జీ గారు అంగీకరించెననిచిరి.

అలహాబాద్ అశ్లేషగ సభ.

ఇటీవల జరిగిన నిర్బంధావాసముల గురించి 22 వ తేదీ సాయంకాలమున అలహాబాద్ లో మూ. పండితహాతీలాల్ నేమిగారి యధ్యక్షతక్రింద గొప్పసభాకాటి సమావేశమయెను. ఈక్రింది తీర్మానములు మూ. డాక్టరు టేజ్ నహదూరు సభాగారిచే ప్రతిపాదించబడి సిల్ హేబాబ్ మరీ, మున్సి ఈక్వోర సారెగార్లచే అనుమతించ బడినవి:-

ఆనిబిసెంటు, అరండేలు, వాడియాగార్ల నిర్బంధ ప్రవాసపు ఉత్తరమును ఈ పురజము తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. నై మువ్వరియందు మరంత భక్తివిశ్వాసములు హెచ్చునవి. కాస్త్రయుక్త వైసట్టి ఛక్రకార్యవరణులైనవారిని స్వేచ్ఛా విరహితులుగ జేసి శత్రుపక్షపాతుల నిమిత్తము వినియోగించుటకు హిందూదేశ నిత్యక కా స నమును ప్రయోగించుట కడుంగడు శోచనీయము. ఏవిధమైన న్యాయవిచారణలేకుండ ఈమువ్వరిని నిర్బంధప్రవాసమున కంపుట చాల ప్రమాదకరమైన సంగతి తక్షణము ప్రభుత్వమువారు ఆనిబిసెంటు అరండేలు వాడియాగార్లను యథా ప్రకారము యశ్చేచ్ఛ నుండునట్లు చేయవలయును. నిర్బంధ ప్రవాసమును రద్దజేయవలెను. మూ. సి. నై. చింతామణిగారిట్లు ప్రతిపాదించిరి:-అలహాబాదులో నున్న హైందవపౌరులు అందరు ఈబహిరంగసభయందు హూమురాలు ఉద్యమము సాఫల్యముగనట్లు అర్థానికి వలయు విధానముల నన్నిటిని సమకూర్చుటకు కృత నిశ్చయములని తెలియజేయుచున్నారు. ఆనిబిసెంటుమృగాకి నెలకొల్పబడిన హోమురాలు సమితిని మరింత ఎక్కువ ఉత్సాహముతోను పట్టుదలతోను బలపరుచుటకు దీక్ష వహించినారు. హోమురాలు ఉద్యమము పట్ల దొరతనమువారు మాపుచున్న పరాకాభితు ప్రతిహతముగ హోమురాలు సంఘమును అసంఖ్యాకముగ సభ్యులుగ జేరి దీనిని బలపరచవలెను. ఈనై తీర్మానముల నక లొకదానిని ఇండియా కార్యదర్శిగారికిని, ఇండియా దొరతనమువారికిని, మదరాసు, సంయుక్త పరగణాల ప్రభుత్వములవారి కంపుటకు ఒకతీర్మాన ముపసాదించబడెను. ఇంతియగాక భరతఖండపు వస్త్రమాన స్థితిగతులనుగురించి ప్రధానమంత్రిగారికి తెలియజేయువని అగ్రాస నాధిపతిగారిని సభ్యులందరు గోరిరి. చాలచంది హోమురాలు సంఘములో చేరిరి. నీలో ఆంగ్లేయకన్యయుగు ఏ. రావిక్ సక్ ఆ స నామె గూడ జేరినది.

బెజవాడ సభ.

బెజవాడయందు స్వరాజ్యసమితి అధ్యక్షులగు రా.బి. ఠాడంజీ వేంకటాచలయ్య పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద ఆని

బెసెంటు, వాడియా అరండేలుగార్ల నిర్బంధప్రవాసములను మేల తమ అసమ్మతి వెల్లుటకు ఈనెల 20 వ తేదీని పురభవనమందు ఒకసభ సమావేశమయ్యెను. దాసు మధుసూదనరావు గారు క్రింది తీర్మానము నుపసాదించగా బెజవాడలో బోర్డు ఉపాధ్యక్షులగు కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరి నీ ఏగా రనునదిందిరి.

“మానసియులగు టెంటును ప్రభువుగారు నెట్టిరిక్కణసభలో చేసిన అంత్యోపన్యాసమున నూచించినట్టియు మద్రాసు గవర్న మెంటువారు లోకవాంఛవులగు ఆనిబిసెంటుమృగానికి, అరండేలుగారిని, వాడియాగారిని నిర్బంధప్రవాస శిక్షపాలు చేయు మూలముగా ప్రారంభించినట్టియు ప్రజానిరోధక కాసనముల యెడల ఈ సభవారు తమ యసమ్మతిని తెలియజేయుచున్నారు; ఇట్లుచేయుట దొరతనమువారు స్వరాజ్యం దొళిన కాస్త్ర సమ్మతమని చేసిన ప్రకటనకు ప్రత్యక్షవిరుద్ధముగ నున్నయనన్ను, ప్రజానిరోధక కాసనములు అసంతుష్టిని, మహావ్యాకులతను, లోపానేకమును దేశమంతటను, ప్రజలయందు వ్యాపింప చేయునగునకు ఈ ప్రవాసములను వెంటనే రద్దజేయుటకు ఈసభవారు ఇండియా గవర్న మెంటు వారిని, సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.”

అనంతరము బీసెంటుమృగానికి దదితర బాధితులను ఈఉపత్థాలమున సహాయముచేయుటకై ద్రవ్యమును సహాయములను గాను స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శులగు గోపిటి లక్ష్మీనారాయణగారు (కొంపల్లి) రామచంద్రరావుగార్లను కోరుదు, కాతా స్రూర్యనారాయణరావుగారు ఒక తీర్మానమును ఉపసాదించిరి. బీరిని టెంటు సుబ్బావధానులు గారు బలపరచిరి. ఈ నిధికిగాను అధ్యక్షుడేక కాశీశ్యరావు గారు రు 50 లను, కాతా మూర్యనారాయణరావుగారు రు 50 లను వాగ్దానము జేసిరి. మొత్తము రు 100 లు చేయబడినది తదనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనములతో సభ ముగిసెను.

రంగూత్ గెజటు యభిప్రాయము

ప్రపంచమందు మత ప్రభుత్వము వారైన ఈ పాటి ఆనిబిసెంటుమృగానికి ఇండియానుండి చాలకాలము క్రితమే వెడలగొట్టి యుండును. స్వరాజ్యము విషయమై రాష్ట్రముల రాజ్యాంగవేర్త లగు సింహాంకితము చేయు సాకార్యము లన్నిటిని ఆనిబిసెంటుమృగాని నిష్ప్రయోజనముగ జేసిరి. లుద్ధిమంతులైనను ఆనిబిసెంటుమృగాని ననుసరించి ప్రయత్నింపవలెనని యభిప్రాయము.

శ్రీరంగము.

ఆనిబిసెంటుమృగాని నిర్బంధావాసమును యశ్చేపించుటకు నేడు సాయంకాలమున తిరుమనాపల్లి, శ్రీరంగపురవాస్తవ్యులచే మొకసభ జయపబడెను.

నూతన యంత్రము.

చెన్నపురి దొరతనమున కభినందనములు. భారతభూమిని వాధించుటకు నూతన విధానము మొనరని చెన్నపురిదొరతనమువారు కనిపెట్టినందుల కంతయు నభినందించుచులు. న్యాయసమ్మతముగు నాందోళనమును శేకల మధికార బలమున నెట్టిడి కలిగించి యాచుచేయ నుంకిందులయే యీ నూతన మాయము. యుద్ధమునకు సంబంధించినను, సంబంధింపక పోయినను అన్నియు, యములయందును పని కలుగజేసికొని ప్రకటనామోగ్యములను అమోగ్యములను తీర్మానింప నొకయంత్రో ప్రత్యేకమున్నాడు. నిరాశ్లేపణమగు విషయములగుడ నాపుచేయుచును శ్రీనారి తలంపు. ఆపు చేయుచుక పోయియుండల నూమవలంబించు విధానమును మార్చి నేకాకపద్ధతిని వారు నూచించురు. మింటాప్రభుని కాలమున మీటింగులు మున్నగు వాటి విషయమున మెరవబడిన నిబంధనములు, ఇండియా రక్షణవట్టి మొసగు నిరంకుశాధికారము, మున్నగు వట్టియులు ఆంగ్లరాష్ట్ర పౌరుని స్వాకంత్రియమున కంతగానూ ములుగ నున్నవి. ఈయధికారములన్నియు చాలకపోయినట్లు, కష్టలయెవ కార్యనిర్వాహక వ్యయమువారు తమ యధికారులను వినియోగించి తమ యాజ్ఞల మన్నింపవలసిన దని నిష్పాదించుచున్నారు. నేటిసాయంకాలమున జరుగు మీటింగున నాపుచేయుటయే దొరతనమువారి కొరక యైనట్లు. సభాకార్య నిర్వాహములు కొందరితో ఖచితముగ వారు ఒకరి యుండిరి. కాస్త్రసమ్మతమై తమయధికారబలమున దొరతనము వారిసభ నాపుచేయుంప నిష్పాదించలేదు. గారి సభయందు ద్రేకము కలిగించు ప్రసంగము బూరన్నగూడవని నానుకొరియున్నారు. నేటిసభయందలి యుపన్యాసముల తమవాక్యము మూలముగ నెట్టివాద్యులు తమకుకలుగునె అనుజ్ఞానము కలనానుకనుక, ఇదివరలోని ఏర్పాటులను మార్పుజేయలేదు. జరిగిన ఏర్పాటుల ప్రకారము నేటి సాక్షింకాలము సభ జరుగునూర్ణింపిండు, 21-6-17

సంవత్సరాది సంచికా వ్యాసలేఖకులకు నిజప్రతి

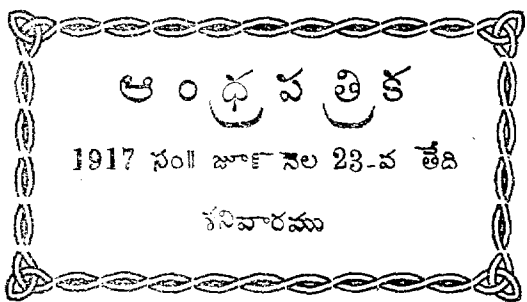
మహాశయలారా!

మావత్స పూర్ణముగు చిరునామాలు గలవారందరికిని గౌరవాత్మకము మేము సంచికలను పంపినాము. కావున సంచికలంతవరకు అందియుండని వారందరును దయచేసి తమ పూర్ణముగు చిరునామాలను పంప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

వివిధ విషయములు	2
భారతీయ స్త్రీలస్థితి, ప్రభాభిప్రాయములు	3
విశేషముగా	4-5
ప్రధానవ్యాసము	
ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల	6
మెయిలుపత్రిక సలహా	7
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విశేషాంశవాదము	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదములు	11-12
కమ్యూనిజముల కొక విశ్లేష	13
భారతీయ స్త్రీల స్థితి	14

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల

జాతీయతను బొందుటకు ప్రథమ సోపానము జాతీయ విద్యావ్యాపనము. జాతీయవిద్యయొక్క యుత్కృష్టతను వర్ణించుటకు మే మిప్పుడు బూనుకొనలేము. జాతీయ మోక్షమును సంపాదించుటకు జాతీయవిద్య ముఖ్యసాధనమని భారతదేశ పితామహుడగు దాదాభాయినారోజి కాంగ్రెసు సభాపీఠమునుండి వ్యక్తకరించియున్నాడు. జాతీయ విద్యావ్యాపనము ప్రజల చేతులలో నున్నది. ఈ కార్యమును జయప్రదముగ నిర్వహింప గలిగితిమేని, స్వదళిపాలనాప్రదాన మాలస్య మగుటకు విలులేదు. జాతీయోద్యమ ముచ్చదశలో నుండి నపుడు స్వార్థత్వాగు లగు మానవులచే ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల స్థాపింపబడి యప్పటినుండియు జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుచున్నది. చెన్నరాజధానియందెల్ల జాతీయవిద్యను బోధించు కళాశాల యిది యొకటియే యని చెలిసిన దీని ప్రాశస్త్యము వెల్లడియగును. చెన్నరాజధాని యనవేల, హిందూదేశమందలి జాతీయప్రతిష్ఠాపనలో దీనితో ములదూగునవి రెండుమూడుకన్న నెక్కుడు లేవని చెప్పవచ్చును. విద్య దేశభావలలో బోధింపబడుచున్నది. నీతి మతివిషయముల యెడ కడు శ్రద్ధవహింప బడుచున్నది. బాలురకు మనదేశ చారిత్రయెడలను సాంప్రదాయముల యెడలను, గౌరవభావము కలిగింప బడుచున్నది. ఆంధ్రుడనయి, భారతీయుడనయి చిన్నతనము నుండియు యుండలి బాలురకు ఆత్మగౌరవము కలుగుచున్నది అట్టి బాలురు తన పూర్వములను,

కవులను, గాయకులను, శాస్త్రవేత్తలను, తత్వజ్ఞులను సంపన్నులను, భర్తులను, శూరులను తలచి ధన్యత జెందుచున్నాడు. వారివలెనే తానుగూడ యాన్నత్యమును బడయగోరుచున్నాడు. ఏ కైపు, వారకాపేట్టింగు చారిత్రమును మాత్రమే చదివి, స్వజాతిచారిత్రమును సంస్కరించని ప్రస్తుత విద్యార్థివలెగాక, జాతీయకళాశాలయందలి విద్యార్థికి హిందూదేశప్రాచీనచరిత్రము కన్నులగట్టినటులుండును. జాతీయకళాశాల యందలి బాలురు యావహభూమియందలి పైనికులనలె, తమకు నియమించిన కార్యములను నిర్వహించుటకు చాకచక్యముగ బనిచేయుదురు. ఆంధ్రమహాజనసభల యందు వీరి ప్రతిభను ఆంధ్రులందరును గొంచుచునేయున్నారు. సభలలో జాతీయగీతముల బాడియు, మాతృప్రసము జేసియు సభ్యులలో దేశభక్తిని బుర్రకొల్పుచుందురు. వీరికి సాహిత్యజ్ఞానము నేర్పుటతో తృప్తిజెందుట లేదు. స్వతంత్రముగ జీవనాధారము జరుగుటకును, దేశములో సంపదను వృద్ధిజెందించుటకును, యనువగు పారిశ్రామిక వ్యాపసాయిక విద్యలు నేర్పబడుచున్నవి. లక్ష్మీ సరస్వతు లీ కళాశాలయందు స్థాన మేర్పఱచుకొనినారు. వ ప్రం గ ము, చిత్రలేఖనము, ఇ జనరీంగు విద్య, కమ్మరము, సంగీతము మొదలగునవి నేర్పబడుచున్నవి. ప్రస్తుతకాలము ననుసరించి దేశభివృద్ధికి సాహిత్యవిద్యకన్న పారిశ్రామిక విద్యయే దేశమందెక్కుడుగ గావలసియున్నది. బాలుర శీలము యుపాధ్యాయుల నడవడిపై నాధారపడి యుండును. బాలురు సహజముగ తలెత్తించుటను, గురువులను యనుకరింతురు. జాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులు యం ఏ, బి ఎల్ పరీక్షలయందు తీర్పులై దేశసేవా వ్రతమును బూనినవారు. ప్రధానోపాధ్యాయులగు కోన సీతారామారావు గారు పాశ్చాత్యదేశమున యున్న త విద్య నభ్యసించి స్వల్పవేతనమునకు బనిచేయుచున్నారు. ఇట్టి స్వార్థత్వాగ్రహితుర నుపాధ్యాయులుగ గలిగిన బాలురకెట్టి సుగుణము లలనడునో వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు. జాతీయకళాశాల యొక్క ప్రయోజనముగూర్చి విస్తరింప బనిలేదు. జగమెరిగిన బ్రాహ్మణునకు జండమేలయన్నటులు, కళాశాలను గూర్చి తెలియని యాంధ్రుడు లేడు కాని, కళాశాల యెటుల పాగుచున్నదో కనుగొన యత్నించువారలు మిక్కిలి యరుదుగ నున్నారు. “ధనమూల మిదం జగత్త” ను నార్యోక్తి ననుసరించి, యెట్టి సత్కార్యనిర్వహణమునకైనను ధనసహాయము లేనిది కార్యసాఫల్యము దుస్సరమగును. జాతీయకళాశాల కవసరమగు ధనమును ఆంధ్రులు సమర్పింపలేదు. వాస్తానము జేసిన మొత్తములవైనను యందరును జెల్లింపలేదు. ఈ మొత్తములను వసూలుజేయుటకు కళాశాలాధ్యక్షులగు కోనల్లి హనుమంతరావుగారు కాలికి బలపముగట్టుకొని దిరుగుచున్నాడు. ఫలము గాన్పించుటలేదు. జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలో కల్ల యుత్కృష్టమై దనరారుచున్న జాతీయకళాశాలకు ద్రవ్యసహాయము జేయుటకు ఆంధ్రుల కేల యెట్టి యలసభావము? ఆంధ్రదేశమున ధనవంతులు లేకపోలేదు. జమిందార్లు భూస్వాములు ఆంధ్రదేశమున యధికముగ నున్నారు. హైకోర్టులో గొప్ప వ్యాజ్యములన్నియు యాంధ్రదేశమునకు సంబంధించినవే. కోర్టులందు వ్యాజ్యములకై వ్యయ పెట్టుకొలది పాలైనను యీ కళాశాల కిచ్చినచో, కళాశాల యభివృద్ధి గాంచును. కళాశాలకు గావలసినది శాశ్వతమగునది. ఎల్లప్పుడును ధనము కొరకై దేహి యని యాచించుట, ఆంధ్రదేశము

నకు గౌరవ ప్రదము కాజాలదు. దాన కర్షణన దగు వీరికాపుర రాజుగారు తమ దృష్టి నీ కళాశాలపై దిప్పుట సముజసము. జమిందారులు బూనికొనినచో, యీ కార్యము సులభముగ నెరవేర గలదు. ఈ కళాశాలానిర్వహణములో గొన్ని లోపములు లేనని చెప్పము. కళాశాల యాంధ్రదేశమునందన్ని భాగములకును యందుబాటులో లేదు. పారిశ్రామికవిద్యకొరకు స్థానిక ప్రభుత్వ సంఘములచే ధనసహాయమును బొందుటచే, కొన్ని యననసరమగు దొరతనపు నిబంధనలకు యీ కళాశాల లోబడవలసి వచ్చునేమో యనుభీతి గొందఱను బాధింపవచ్చును. కాని ప్రజలు తగిన ద్రవ్య సహాయ మొనరింపక యెట్లు లేకుల? ధనమును సమకూర్చుచున్న వారిపై తప్పుల మోపుట మర్యాద గాజాలదు. ఉపాధ్యాయులు కొన్ని కొన్ని మాసములలో వారంగీకరించు స్వల్ప వేతనమయినను సమయమున కందక కష్టపడవలసి వచ్చుచున్నది. ఎట్టి స్వార్థత్వాగి కైనను దేశసాఫల్యమును బొత్తిగ విడనాడుట దుస్సాధ్యము ఆంధ్రదేశమున కంతకును ప్రవిమలకీర్తి నొసంగుచున్న జాతీయకళాశాలను ధనాభావముచే కృశింపజేయుట యనమానకరము. కళాశాలాధ్యక్షులు ధనమనకై యాచింప నవసరములేకుండ, ఆంధ్రదేశము తన ధనరాసులను యీ ప్రతిష్ఠాపనను పోషించుటకొసంగవలెను. ఏకారణముచే నైనను జాతీయకళాశాల క్షీణించిన యెడల, యీ యవమానమును యాంధ్రులందరును పంచుకొనవలెను. అట్టి దుర్గతి కలుగకుండ కృషిసలుపుట ఆంధ్రుల యుత్కృష్టధర్మము. కళాశాలలో యందరకును యక్కరకువచ్చునట్టియు, సద్యఃఫలితము నియ్యగలిగినట్టియు, నైద్యవిద్య నేర్పుట యనసరమని సూచింపుచున్నారము. అట్టిశాఖ నొకదానిని ప్రతిష్ఠించిన యెడల, విద్యార్థులసంఖ్య యెక్కుడుగుటకు సందియములేదు. న్యాయతిసుబ్బారావు పంతులుగారు యిందువేల రూప్యముల నీ కళాశాలకొసగి కడు సాయ మొనర్చిరి. వారి మార్గమును దేశభిమానులగు ధనవంతులందరు నవలంబించుట ప్రేయస్కరము. ధనసహాయము పూర్తిగ లభించినచో, జాతీయవిద్య యనవసరమగు నెట్టి నిబంధనలకు లోబడవలసిన యవసరము లేకుండ జూడవచ్చును.

(9)

మెయిలుపత్రిక సలహా.

నిన్నటిదినమున నెలువడిన మదరాసు మెయిలుపత్రిక రాజకీయ సంస్కరణముల గూర్చి దొరతనమువారు తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును వెల్లడింపవలయునని కోరుచున్నది. దొరతనమువారు ప్రజానాయకులు గోరుచున్న సంస్కరణముల నెంతవరకంగీకరించెదరో, తమ యధికారమును ప్రజల కొసంగుట నెంతవరకు సిద్ధముగనున్నారో, తమ యధికారము నెంతవరకు విడకుండుటకు కృతనిశ్చయమై యున్నారో త్వరలో ప్రకటింపవలయునని మెయిలుపత్రికాభిప్రాయము. మెయిలుపత్రిక సహాయముగూర్చి యాందోళనము జేయువాని యతివాదులనియు, తదితరులను మితవాదులనియు, యుభయుల కలయిక భావ్యముగాదనియు పూర్వపు ప్రాతలనే వ్రాయుచున్నది. రాజకీయసంస్కార వాదులలో భేదాభిప్రాయము లెంతమాత్రమును లేవని దేశమందంతయు జరుగుచున్న సభలచే వ్యక్తమగుచున్నవి. ఇందునుగూర్చి మెయిలుపత్రికాభిప్రాయ మెటులున్నను, మెయిలుపత్రిక సూచించిన సలహాతో మే మేకీభవించుచున్నారము. స్వదళిపాలనమును గూర్చి దొరతనమువారియభిప్రాయము

ఈ సెల 21-వ తేదీనాటి ప్రతిపదికగా నాడు
స్వేదనము అనందము వాడియాగా మునుపటిగాడ జ్వేలి
దనము అనాడునాటిను కమోదనగు నాకును వాకివెనాడును
నూడ ప్రేమకును స్వేదముండినయు తెలియుచున్నది.

అటూవా జూజ్ 22:— కనడా పటాలాధికారైన
జనరలు కర్రీగారి కిట్లు ప్రభుత్వమువారి తరపున సర్ ప్రెజిడి
క్టు-బోర్డువారు తంతుమాలముగ అభినందనల నంపిరి:—మీ
కార్యములు సఫలమగుగాక! భగవంతుడు మిమ్ముల ననుగ్ర
హించు గాక! మీకును మీ క్రిందియు దోష్ట
గణులకును ప్రైనికులకును వలయుసామంతయు కనడానుండి
అభించునని దృఢముగ జెప్పగలము. మీయత్నములన్నియు ఫలిం
చినట్లు కనడాప్రజలు మీకు తోడ్పడెదరు. పరాసురంగమందు
కనడా ప్రైనికులకు క్రొత్తగ సేనానిగ నియమింపబడిన జనరలు
కర్రీగారిని పత్రికలన్నియు కొనియాడుచున్నవి. వీరు యుద్ధము
నకు పూర్వము వ్యాంకోవరు సంస్థానము తరుపున దళారిగ
నుండెను. జనరలు స్మట్టుగారివలె జనరని కర్రీగారుగూడ
విజయం లగుదురని ప్రజలందరు నమ్మకముతో గూడిరిని
యన్నారు.

గ్రీసు

వెనిజిలసు పాక్షికులు-రాజపక్షము వారు.

ఏథెన్సు, జూన్ 21:—గ్రీసు దేశములోనున్న వెనిజిలసు పాక్షికులను రాజపక్షము వారిని వికమత్యముతో మెలగునట్లు జేయుటకు ఏథెన్సు, గ్రీస్ లోని కొంత ప్రభుత్వోద్యోగులలో కొంత మందిని జేర్చి సంయుక్త ఉపసంఘము నొకదాని నేర్పరుచుటకు మంత్రివర్గము వారు నిశ్చయించుకొనిరి.

అలగ్నాండరు రాజగారి వైఖరి.

లండన్, జూన్ 21:—ఇటీవల అలగ్నాండరు రాజగారు తమ తండ్రిగారి ధర్మ పథమున ప్రవర్తించెదనని తెలియజేసినపుడు ప్రజలందరూ ఆశ్చర్యచకితులైరి. కొంత మందికి కోపముగూడ గల్గినది, ఏతత్కారణమున అలగ్నాండరు రాజగారు జయమును గారికట్లు లేఖనంపిరి. నేను సాంప్రదాయ నిర్ణయమైన ఆచారములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెను. న్యాయమును వాని నన్నిటిని గాపాడెదను. గ్రీసు దేశమున జరిగిన యెల్లవిషయములను తెలుపజేసెదను. మిత్రమండలి వారికి విశ్వాసముగ తోడ్పడెదను. ఎట్టి శాంతిభంగము లేకుండగ అభయమును మిచ్చెదను.

గ్రీసు దేశముందు రాజకీయ బహిష్కరణలు పరాసుదేశమునకు, బోవుట.

ఏథెన్సు, జూన్ 22:—ఎం. గునారిసు. దాసుమాలిసు కర్నూలు మెటక్లాను (మెట్రోగ్రాను పూర్వపురుంత్రి) మున్నగు 6గురు రాజకీయ బహిష్కరణలు పరాసుదేశమున కంపబడిరి. ప్యారిసులో తప్ప ప్రాన్సు దేశమున దెవటవైన పీరు వసించవచ్చును.

గ్రీసులో కొత్త ప్రభుత్వము

లండన్, జూన్ 22:—కాక్స్టాక్ ప్రెసరాజుగారి ఉద్దేశములు ఆఫ్ఘనియాలో ఇటలీవారి నిశ్శబ్దము స్త్రామియట్ తూర్పుభాగమందున్న స్థానములను బ్రిటిషువారు కాశీ జేయుటచూడ మ్యాసిడినియన్ రంగమందు కొన్ని ముప్పులు కలుగునని తోచుచున్నది. వాడు ప్రెసరాజు కొత్త సమాచారము లిట్లున్నవి:—మధ్యధరా సముద్రమును వెలరెగుచున్న ఆంతర్గ్రామములను గ్రీసు కొత్త ప్రభుత్వమువారు నాశము జేయవలెను. ఏలోగ్రామములో మిత్రమండలివారు ప్రజలను శింపక పూర్వము అంతర్గ్రామములకు సరఫరాజేయుచు ఏలో ప్రజలందరూ భాగ్యవంతులైరి ఇప్పటికిగూడ ఏలో జలసింధు చుట్టు కొన్ని మర ఫిరంగులు, ఆయుధములు విహస్య ప్రదేశములందు దాచబడినవి నమ్ముచున్నారు.

న్యూ ప్రెసరాజు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—గ్రీసు వారు యుద్ధమునకు దొడగెదనని గ్రహించినవాడై షెర్లిసాను రాజుగారు జర్మనుల సాధారణ ప్రధానకార్యాలయమున కేగి నపుడు వాటితో దీనిని గురించి చర్చించిరి.

అయిడియా నేటకలు పత్రికకు దెన్నుకండి కొంత మంది వ్రాసిరి. వియన్నా దెల్లను వారిని బట్టేయవలసి కొంత ఆర్థిక సాయమును జేయువనియు, కొంతరాజ్య మాయుడనియు దెలిపించుచున్నారు. ఇదివరకప్పుడే ప్రత్యేక సంధిని చేసికొనెదమని బట్టేయవలసి, వెజుటించిరి. వియన్నా దెల్లను వారిపుడు తమకోరిక తీర్చుకొని మిత్రమండలివారితో శరదమని భయపెట్టుచున్నారు. పిరికోరికలు ఆఫ్ఘనియాకు, ఎడియాటిక్కు సముద్రములు తమ నౌకా వర్తకమునకు సంబంధించినవి.

ఇటలీ

ఇటలీ సంగ్రామోద్దేశములు

రోమ్, జూన్ 20:—ఫ్రెంజులో ఇటలీసంగ్రామోద్దేశములు గూర్చి మూలములు, ఇటలీ విజేతాంగమంత్రి ఎం. సోనినోగారి యుద్ధము చెప్పిరి. ఆఫ్ఘనియా యొక్కయు వెలూనా హింటకలాండుల ఆక్రమణముయొక్కయు స్థితిగతుల ఇటలీవారి యభిప్రాయములు విశేషముగ ననుసరించి యున్నవి. ఇతరుల బాధలనుండి ఆఫ్ఘనియాను గాపాడుట కామెయెంతయో ప్రయత్నించెను. కాని ఆంతరంగికముందు పిశే స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు యువకుల ధానికోరక. ఇటలీయా ఇరైంటాల శత్రువులు బలవత్తరము చేయుచున్నట్లయిన, ఇట్టియును నర్త పరిహారమును గోరనట్టియు, పోలాండును మరల వైశ్యమొందింపనట్టియు సంధి కేవల మన్యాయమగును.

ఇటలీయను విమానములు

లండన్, జూన్ 21:—ఏసియోగో పితభూమిని పట్టుకొనుటలో ఇటలీవారు విజయమొందుటకు 145 ఆకాశ విమానముల నుపయోగించుటయే ముఖ్యకారణము. 5½ టన్నుల బరువుగల బొంబులనేసి శత్రువుల రాకపోకల నాపిచేసిరి.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో రషియా రాయబారులు.

వాషింగ్టన్, జూన్ 22:—జర్మను నిరంకుశాధికారము ఆకుగంటువరకు రషియాను కృతనిశ్చితులయి సంగ్రామమందు పోరుటకు దీక్షవహించిరని రషియా నాయకులొకడు అమెరికనులకు తెలియజేసెను. జయమొందినగాని శాశ్వతమైన శాంతి సమకూడదనియు పరివర్తనభరితములను ఆనుభవించ బాలమనియు గూడ నుడిచిరి. జర్మనుల సంగ్రామజ్ఞాన్యమును, నిరంకుశాధికారమును నిర్మూలముజేయుట అవశ్యమని రషియాను ప్రజలందరూ గ్రహించిరి. పీరిజ్ఞాన్యము, నిరంకుశాధికారము ప్రపంచము నంతట పరితపింప జేయుచున్నది.

జపిలినులు అమెరికాపై దాడి వెడలుట.

లండన్, జూన్ 20:—అమెరికా తూర్పుతీరముందున్న పట్టణములను జపిలినులతో నాశము జేయుట సులభమని జర్మనులను కొనుచున్నారని కొన్ని జర్మను వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

జర్మనీ

జర్మనుల చిత్రసంచారములు.

లండన్, జూన్ 20:—ఇంగ్లాండులో నందఱును సంధిప్రయత్నములకు వ్యతిరేకముగ నున్నారని వ్రాయుచు “కోయిల్” సచ్చి జెయిటుంగు” అను జర్మనుపత్రిక రాబోవు శతకాల ప్రయత్నముల నూచించుచున్నది. ఇదివరలో జర్మను జలాంతర్గాములు 1917 వ సంవత్సరముతో యుద్ధమును ముగింప జేయునను యాశతో నుండిరి. రణరంగమునందలి విలేఖకు దొకడ్జిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. శత్రువులు వార్షికులకు వక్షిణమున యుద్ధము చేయుకయే తమ స్థలముల విడచి పెట్టుచున్నారు. వారిసంచారముల నేమేధావియో మార్చియుండ నోవు. కాని అవన్నియు చాల అల్పకల్గలముల స్థితియందున్నట్లున్నవి. వారటుల పోవుటవలన మందుకొట్టు మొదలగున వన్నియు బ్రిటిషువారిపాల బడుచున్నది.

జర్మను సైనికబలము.

లండన్, జూన్ 20:—అయిటరువలో నున్న ప్రెస్సుపత్రికా విలేఖకుడొకడు వ్రాయుచున్నాడు. యుద్ధము చేసినది విసిగి యున్న జలము దెల్లియం, లింబల్లనుండి యుద్ధమును పోరుటకు జర్మనులు ప్రోగుజేయుచున్నారు. మెట్రెస్సు యుద్ధమును 100 మంది మాత్రము మిగిలిరి. వీరైనను నిశితాహుళుగను అలవినవారుగనున్నారు. ఒక పూల మంతయు నాశనమైనది తెలియజేయుచున్నారు. చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములన్నియు కుతగాత్రులతో నిండియున్నవి పిందరు కోవిలల యందుంచుడిచి. కిరిరి శ్రద్ధగ జూచుట లేదు. కిసుకుండియు, ప్రెస్సుకు బండి పైనిన పూలములను వికనాడిపోవుచున్నారు. పిందరుని ఉద్దేశ్యమంతయు పారిపోకుండగ బంధించిరి.

ఆఫ్ఘియా

ఆఫ్ఘియా రాజకీయస్థితి.

లండన్, జూన్ 21:—ఆఫ్ఘియానులలో ననేకులు యుద్ధమును కొనసాగించుట కిష్టపడుచున్నారు. ఆందుల ఆఫ్ఘియాను రాజును విడుదలపెట్టి యాష్ట్రేయమున నున్నది. జర్మనిత్వ మొంటికి దిడిచి పట్టుబడుచున్నది.

చాలకాలముకంత పి. దల్లియు. డి. కాలో సన ఇంజనీరుగా పనిచేసిన టి. వైద్యవైంగం పిల్లగారు తమకరిక సంవత్సర ప్రాయమున తి స్వగ్రామమున తీరుమనాపల్లిలో కాలభిరగ్మ మొందినది విడుట కించును చింతిల్లుచున్నాము. ఈ యువ కిష్టపడి యు పడుటవలననే సన ఇంజనీరుడనిని పొందవలసింది. ఈ యువ భాగ్యంకా కుకూ లో నివృత్తికి మొదటి పీఠమేనువే వలసియిచ్చును. ఈ యువ నే నట్లు కిగిలము మొదటి పాఠశాల ను ముగిసియు న.

చెన్నపురి బజారు రిపోర్టు

—:—:—:—

జూన్ 23-న తేది శనివారము 1917.

	య. ఆ.
వియ్యము కొత్తవి 28½ పళ్ల బస్తా	7-8-0
డిటో పాతవి 29 ప.	7-14-0
జొన్నలు 28 ప.	8-8-0
ధనియాలు బాగున 1-కి	45-8-0
నెయ్యి మణుగు 1-కి	16-0-0
మిర్చి కొత్తవి బుట్ట 1-కి గుంటూరు	70-0-0
డిటో పాతవి పరిశ్రామ	78-8-0
పొగాకు	220-0-0
దూదికొత్తవి	230-0-0
కందులు బస్తా 18 ప.	9-3-0
సువ్వులు 11 ప	3-8-0
ఉలముల ప-48 బ 1-కి	6-0-0
చింతపండు బాగున 1-కి	35-0-0
పసుపు బా. 1 కి	85-0-0
చక్కెర మ. 1 కి	4-4-0
తెల్లము ,, 1-కి	2-2-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	6-0-0
పొకలు మ. 1-కి	14-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 టైటికి 3-2-0 చిల్లరప ప1-కి	1-2-0
తోడ్డు పా 1-కి వెల 1-10-0; 0-12-0; 0-10-0;	
నీలిమందు మ. 1-కి	80-0-0
గు- సవరము 1-కి	15-4-5
రాణి సవరము	16-12-0
ఫ్రెంచికాసులు	5-0-0
బంగారము	6-12-0
వెండి	96-0-0
గవ్వ మెంటు పత్రములు	
సీయ చేరు సెనగ బా 1-కి	25-8-0

ORIENTAL

Government Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
VOL PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS
Prompt Payment of Claims.

DEAR SIR,

I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,
P. Rajagopalachariar
Member of Council,
Government of Madras.

Wanted Immediately

Agents on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to:—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o Post Master,
BERHAMPORE (GANJAM)
OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

సమకాలికాభిప్రాయము.

విధానము నిర్ధారణ కావలెను

ఈదేశమున బ్రిటిష్ పరిపాలనా విధానములను ప్రభుత్వమువారు వ్యక్తపరచుట అవసరమని మాపత్రికలో ననేకసార్లు సూచించియున్నాము. అట్టివిధాన ప్రకటనములేక, విద్యావంతుల అభిప్రాయములను బట్టి యెన్ని రాజకీయ సంస్కరములు జేసినను వానివిలువ తేటపడదు ఒకపద్ధతి ననుసరించి రాజకీయ సంస్కరణములను చేయకపోయిన యెడల యేమియు లాభములేదు. ఇట్టి ప్రకటనము లేకపోవుట వలన ననేక నష్టములు కలుగును. అందుచే భారతప్రజలకును ప్రభుత్వము వారికిని మనస్ఫూర్తి కలుగును.

ప్రభుత్వమువారి చేతిలో నెట్టి హక్కులుండవలెనో, భారతీయులభివృద్ధి సొందుకొలది వారి కెట్టిఅధికారము నీయవలయునో తెల్లముచేయుట అత్యవసరము. పరిపాలనమున భారతీయుల కెట్టి హక్కులనీయవలెనో, అది యెట్లు పొందవలెనో యిప్పుడు చెప్పట కష్టము. ఇట్టి పరిస్థితులలో భారతదేశీయుల తక్షణమే స్వపరిపాలనముచేకొరవలయుననెడి ఆశీయముల నొందుటయు, ప్రభుత్వమువారేమి చేయుటకును తెలియక పరిణామ ప్రయత్నములను ఖండించు చుండుటయు తటస్థించుచున్నది. అందుచేకడదినపదివత్సరములలో జరిగినఅంతో శనమున తిలకించిన వార్తలను, తగిన హద్దులు లేకపోవుటచే ప్రజలను ప్రభువునుకూడ అనవసరముగ వాగ్వాదము చేయుటయు, తన్మూలమున మిగుల నష్టములు కలుగుటయు తటస్థించుచున్నది. పదివందవత్సరములలో గాని తీర్మానము గాజాలని యంశములను ముందునకు గొనివచ్చి ఆకాలమున దొరతనమువారావిషయముల నావల యధాస్థితినుంప దొరతనమువారి తలంపని కలవరము కలుగును.

చర్య యెంతవరకు జరిగిన ప్రయోజనమో అను విషయమును నిర్ధారణచేయుట యావశ్యకమై యున్నది. ఇండియా దొరతనమువారు ఇండియా పరిపాలనను కలసి అధికార అనధికార ప్రముఖులగు భారతీయులతోను అంగ్లేయులతోడను ముచ్చటించి ఏవిషయములయందచిరకాలమున సంస్కరణ మారంభమై క్రమాభివృద్ధి దుండవలయునో. ఏయేవిషయములయందు వర్తమానకాలమున మామూల దలపెట్టగూడదో, నిష్కర్షచేయవలసియున్నది.

అనంతరమున ప్రజలకు ప్రసాదించ నవకాశమున్న స్వాతంత్ర్యములను క్రమముగ సొనుగుచునియు, అట్లు పిలువని వాటిని తమవశమున నుంచుకొందునియు దొరతనమువారు వెల్లడింప వలయును. మొదటిరకపు స్వాతంత్ర్యమును ప్రజలు కోరిన యుత్తరక్షణమున నీయజాలకపోయిన, దొరతనము వారాకోర్కెలయందాదరభావము కలిగి, కాలవిలంబించినమునకుండుకున్న కారణముల వివరణమున ధారాళముగ నుండును. గనుక దొరతనమువారి రధికారమునై నుండుకున్న యాశచే మన కోరికల మన్నింపవలెనని యెవ్వరును నింపింప నవకాశముండదు. రెండవరకతి హక్కులను సంపాదించ ప్రజలందోశన మొనర్చుకొని దౌష్ట్యముగ నెన్నబడును.

ఇట్టివిధానము నవలంబించినగాని ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న దుర్భిప్రాయములు, అంగోశనములు తొలగజేవు. దేశము స్వపరిపాలనా స్వయైయున్నదని స్పష్టమగుచుండినను పేరందవలెననియు సాంప్రదాయ సిద్ధముగ నడచుకొనుట గోసియు కొందరు హోమురూపు సమితిని జేరియుండుటను మేము చర్చించియుంటిమి. దృఢమగు మితవాదులైనను, జాలి యంతయు నైశ్యకంతముగ గోరుచున్నదని తెలియజేయుటకు గాను, ప్రోద్బలమున సమితియందు చేర తలయుంచిన వారి విషయమెగూడ నిది వరలో హెచ్చరించి యుంటిమి. బీసెంటుమ్యు కోరిన కోరికలయందు మూడవవందైన కార్యరూపము కాకుండు గాకయని వీరిమనమున దైవమును ప్రార్థించునట్టివారి ఈమూడవ వందైన బీసెంటుమ్యు వెట్టిన మితికి మూడింతల కాలమున లభ్యపడవలెనని వీరు వాంఛించి యున్నారు. వాంఛించు వివేక నిధులను తమ దేశీయుల యశ్శ్రమ లేమట ఫలవంతులగు నొనిజేకులగు భారతీయుల కెరుగ జేయుట భారతవర్ష పాలకులకు విధియై యున్నది. క్షమాపన మనచిహ్నముకొనుట గాక తీవ్రమగు నాందోళనము నాపుట దొరతనమువారివిధి. అట్లాపుచేయింపబడిన వారు నిందాపాత్రులగుదురు. అంగోశనము నిరోధించుటయే గాక పురోచ్ఛ్చన్నాగ్గ ప్రద్యోకమగు పరిపాలనా విధానమును గూడ వెల్లడింపవలసి యున్నది. మదరాసు మొలు.

చెన్నపురి పౌరుల ఆక్షేపక సభ

వచ్చిన ప్రతినిధుల వివరములు

న్యూయిండియా పత్రికయందు వివరములు సమగ్రముగ వివరింపబడినవి. ఉత్తరఆర్కాడు - దక్షిణ ఆర్కాడు - చిత్తూరు - తంజావూరు - తిరుచూరు - తిరువనంతపుర - గుంటూరు - కర్నూలు - నెల్లూరు - మలబారు - కోయంబుత్తూరు - సేలం - కృష్ణా - దక్షిణకన్నడము - మండలములనుండి 45 గురు ప్రతినిధులు సభకు వచ్చిరి.

తంలివార్తలు.

సేలము విజయ రాఘవాచారి; వి. పి. మాధవరావు; చిరకాల ఎలయ రాజా; రావు బహదరు ఎస్. వి. నరసింహారావు (కర్నూలు) గిరిరావు (మదనపల్లి) ప్రొఫెసరు రామమూర్తి (వీరు 1001లను కూడ పంపిరి.) కే. నారాయణశాస్త్రి (కోయంబత్తూరు) మా॥పి. శివరావు (బల్లారి) రావుబహదూరు ఎం. కృష్ణస్వామయ్యంగారు (కొడయి కెనాలు) మా॥ ఆకెళ్ళ సూర్య నారాయణరావు (విశాఖపట్టణము) టి. శివశంకరం (పెనుకొండ) ఎం. సంబంధ మొదలవారు (కోయంబత్తూరు) జి. పి. నరేశం (ఉదకమండలము - వీరు రు250 లను న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులు (రాజమండ్రి) భోగరాజు పంపిరి) పట్టాభి సీతారామయ్య(ఉదకమండలము) గార్లు సాను భూషిని తెలుపుచు తంలివార్తల నంపిరి.

దివానుబహదూరు శేకవప్పగారి ఉపన్యాస సంగ్రహము.

నేడు ఘనతమమున పూతమునకు విధిని నిర్వర్తించుటకు విశిష్టస్థానములనుండి మనమిత్రుల సమాజేతమైతిమి. బీసెంటుమ్యు అరంజేలు వాడియా గార్లకు నిర్బంధవాసమును విధించి నందులకు మనకు గలిగిన ఆశాభంగమును సంతాపమును వెల్లడించుట మనకు స్వధర్మమును వంశానువత రాజానువత ప్రభుత్వానువతధర్మమును గూడ నగును. మనము దొరతనము వారికి కష్టముగ తోచు నెట్టి వాక్యములను పలుకుటండ వలెననియే బహు జాగ్రత్తగోచున్నాము. గవర్నరుగారికిని ప్రభుత్వవర్గములోని వ్యక్తులకును అగౌరవకరముగ తోచు నేవాక్యములను మనము పలుకుటండుటకే యత్నించు చున్నాము. ప్రజాహితైకవిషయములలో ననేక విషయములందు మనకును వారికిని అభిప్రాయభేదములు కలుగుచున్నను వారిని స్వయముగ నెరిగిన వారందరును వారిపట్ల స్నేహభావమును కలిగియుండక పోజాలరు. కాని దేశక్షేమక శాసనముక్రింద రాజధానియందవలంబింపబడిన విధానము, నైతికాధాగ విశేషితమనియు ఆచరణానుకూలము కాదనియు మనము స్పష్టముగ దొరతనమువారికిని బ్రిటిష్ దేశపు పౌరులకును విన్నవించుకున్నచో నది బుద్ధిపూర్వకమగు తుమాకవృత్తియు రాజభక్తి విరహిత వృత్తియును కాకుండపోదు. పెంట్లండు ప్రభువుగారి దొరతనమువారి పుడవలంబించిన విధానము నుపయోగించుటకు చాలకాల మాలోచించిరి. దొరతనమువారి విషయమున కార్యదక్షులు కాకున్నాగని ప్రతిపక్షు లాక్షేపించిరి. బీసెంటుమ్యు విధానములనును ఉపన్యాస వ్యాసముల వలనను ప్రజలలోను విద్యార్థులలోను దారుణమగు నస్వస్థత కలిగినదను నతిశయోక్తులను ప్రతికక్షులు నిరంతమును బుద్ధిపూర్వకముగ ప్రకటించిరి. ప్రతికూలు రగు అంగ్లే ఇండియనులేగాక మన రక్షస్సుగముల బంధునర్థమవారుగూడ ఈవ్యాసపుత్రై పౌరబాటుగు నభిప్రాయమును దొరతనమువారికి కలిగించి వారి నిట్టిపనికి పురికొల్పిరి. అభిప్రాయ భేదము గలవారి పట్ల బీసెంటుమ్యు మృదువదములను వాడలేవనట నిజముగాని ఆమె బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు ప్రయత్నించినదనుట కేవలము మిథ్య-ఆమె విరోధులు-కొందరు ప్రబలశక్తులు గూడ గలరు - గూడ అధికార తిరస్కారమునకును రాజకీయహానికార్యములకును ప్రేరేపి యొక్కనిదర్శకమునై నచూడజాలరు. కానివారు దినదినమును నిందా వాక్యములను కఠోరముగ వ్రాయటమానలేరు. ఈవ్రాతలే అధికారుల న్యాయనిచారణాసామర్థ్యమునకు మబ్బుగ్రమ్మినట్లు క్రమ్మినవి. ఆయవకు నిర్బంధవాసమును విధించుటలో వారు అంగ్లేయుల జీవితమునకు జీవితమెట్టియో ప్రస్తుతము దేని సంరక్షనము కొరకు మానవాధికులమని పొగడుకొనుచున్న జర్మనులను రూపు మాపుటకు సకలప్రపంచవాసులును సర్వసన్నాహ మొనరించుచుండిరో అట్టి స్వపరిపాలనా ప్రాశస్త్యమునే బుద్ధిపూర్వకముగనో గమనిక లేకుండనో నిరసించినవారగుచున్నారని గాన వారు జనసామాన్యభావమును సరిగ గుర్తించి రని చెప్పట కవకాశములేదు.

భారతఖండమునకు దైవస్వరూపములకును కొనుచుండిన అంగ్లేయిండియను పత్రికలు యుద్ధారంభమున భారతీయులు నూతనోత్సాహ భరితులై భయమును అనుమానమును తొలగించుచు సామ్రాజ్యగౌరవ సంరక్షణార్థము సంపూర్ణత్యాగమును చూప భారతీయులుగూడ మానవసోదర వ్యమలూనివారే అని అంగ్లేయిండియను పత్రికలు గ్రహింపగలిగెను. ఇట్టిజ్ఞానము కలుగుటచే అదివరకు ఆపత్రికలు చూపిన అవిశ్వాసవంధ నిరసనములైకు పశ్చాత్తప్తములను సోదరవాత్సల్యమున నాదరింపగలవని తెలచితిమి. యుద్ధ మతితీవ్రముగ జరుగుచున్న కొలదిని భారతీయులు శక్తిభరితులై స్వాగత్యాగముల నొనరించుచున్న కొలదిని భారతీయుల భక్తికమగు నధికారమును కోరవండు వారి నదిమి యుండుటయే మంచిదని అంగ్లేయిండియను పత్రికలు తనచి నని. ఆత్యగౌరవముల భారతీయుల కిది ఆగ్రహాన్వితముగ నుండెను. బీసెంటుమ్యు అరంజేలు గార్లు అంగ్లేదేశమందు రాజకీయవిధానముల నభ్యసించిన వారు గాన తగినవానికి తగినట్లు సమాధానము చెప్పి యుండిరి. ప్రత్యేకస్థానమును బడసిన వారికిది దుస్సహముగ నుండెను. కానవా రనత్యక్తలవ్వముచేసి దొరతనమువారిని ప్రోత్సహించుటకు నిస్సందేహముగ పట్టుదలతో పనిచేసిరి.

బీసెంటుమ్యు వ్రాతలవలన గాక ఆమె వ్రాతలు మహానర్థములను కలిగించుచున్నవను ప్రతికక్షుల అతిశయోక్తుల వలననే ఆమె కార్యములు వృద్ధులలోను బాలుకలోను గూడ చాల విపరీతియును కలిగించుచున్నవను నిందారపు నభిప్రాయమును ప్రతికక్షుల యతిశయోక్తులును అనత్యములను కలిగించుటవలనను దొరతనమువారి యిందులకు గడంగిరి. వారు పౌరబాటు చేసిరి. దుర్మార్గులను శిక్షించినచో తక్కిన ప్రోహులకు భయము కలుగుచు గాన నందులకు ప్రజలు సంతులించెదరు. యోగ్యులు రాజభక్తులు స్వాగత్యాగము నగు వారిని విచారణ జరుపకుండ సమాధానము గొనకుండ చెప్పకుండ యుద్ధశాసన ప్రయోగమున శిక్షించినచో పాపరజులు గూడ నట్టి వారర్హులగురను వారి కమిత గౌరవమును కలిగించెదరు. వారి యాద్యమును బలరత్నము చుగును. ప్రబలధికముగ దాని ననుసరించెదరు. అట్టివారికి గలిగిన భావము నెట్టి కఠిన కాసనమును గూడ తొలగింప జాలదు. బీసెంటుమ్యు నిష్పంధవాదాద్ద దేశమున వ్యాపించి శోకాంధకార బంధురమును గావించినది. దేశభావాపత్రిక లీ వార్తను వాడ వాడలకును వ్యాపింపజేయుచున్నది. ఈవాదలలో కొన్ని అతిశయోక్తులు మితిమీరుట సమాజము. ప్రజలు దీనినిగూర్చి సానుభూతితో నుడువువాక్యములు వ్రావ్యముగ నుండవు. కాని జస్టి సుపరిక నుండు రాజకీయములను గూర్చి వ్రాయుటకే కొన్ని వ్రాతలను విశ్వసించి తా మొనర్చిన కార్యమును దేరియులందరు నామోదింపరని దొరతనమువారు పౌరబాటు కవకాశము కలదు.

నిష్పంధ వాసములను గూర్చి ప్రజాభిప్రాయముని జస్టి సుపరిక వ్రాసినవ్రాతలు స్యమూరములు ప్రజలలో 75 మంది ఈ యుద్ధోపు వలనసంభవించుట గాతేదని జస్టిసాపత్రిక వ్రాసినవ్రాత కేవలము అనత్య కల్పనము. నేను నగరమున నిరసింపు వాడనుగాను. గ్రామములలో నివసించువాడను. ప్రజాభిప్రాయమును బాగుగా నెరిగిన వాడను. జన సామాన్యమున బహుళ సంఖ్యగలవారు దొరతనము వారి యుద్ధోపునకు వ్యతిరేకులని నేను ఖండితముగ నుడువగలను. చాల మంది ప్రాహ్మజేతరులగు హిందువులు ను మహమ్మదీయులును క్రైస్తవులును గూడ నీ యాందోళనమున చేరి యుండుట చాల సంత్సృష్టి కరము. నిరాధారము లగు జస్టిసు పత్రికలోని వ్రాతలవలన దొరతనమువారు పౌరబాటు సొందరని తెలచెదను. జస్టిసు పత్రికకు రాజకీయ విషయములం గూర్చి దృఢాభిప్రాయములు లేవు కాన చాల చికిచికిగా నుండును. ఈ పత్రిక బ్రాహ్మజేతర పక్ష పత్రిక యని నేనొకప్పుడు తలచితిని గాని ఇపుడీ పత్రిక బ్రాహ్మజేతరుల భావమును సరిగ వివరించి యుండలేదు. నేను ఈ సభకు వచ్చిన వారిలో హెచ్చుమంది బ్రాహ్మజేతరులుగలరు. డాక్టరు నంజుండరావుగారు మున్నగు వారుగూడ నీ యుద్ధయమునచేరుట ప్రబల నిదగ్యము. దేశ స్వాతంత్ర్య విషయము పట్ల ప్రజలలో భిన్న భావము లుండగూడదు. అట్లు ప్రవర్తించుట బ్రాహ్మజేతర సంఘమునకు మహా నర్థకమును అత్యవినాశకమును కలిగించుటయే యగును. నిరాధారములగు వ్రాతలలో దొరతనమువారు పౌరబాటు గూడదు.

బంగళా దొరతనము మిస్టర్ గోపాల్ కృష్ణ అనునా మెకు పట్టుపురుగుల సెంచువిధములను కనుగొనుటకు 2 వేల రూపాయల సొనుగిరి.

మహమ్మదీయుల అభిమానము.

చెన్న పురి పౌరుల ఆక్షేపక సభకు మహమ్మదీయులును ఆంగ్ల యుద్ధియులును, రాశీని కొన్ని నిరసక పత్రికలు వ్రాసిన వ్రాతలు పూర్తిగా నమ్మదగినవి గావు. భారతదేశహిత కాంక్షలగు పాపాత్ములైనందుకో కల రమట నిర్ధారణ మగు విషయము. అట్టి సా శాస్త్ర త్రై స్త్రీ లు ను పు రు ను లు నుగూడ వేరక నలంకరించిరి. పెక్కుమంది మహమ్మదీయుల ను మేము సభాస్థలిని చూచియున్నాము. భావబహుళము సభ్యులనున్న (రిటైర్డ్ డిప్యూటీ కలెక్టరు) అబ్దుల్ నసరు (పైదాపేట యూనియను ఛైర్మను) అబ్దుల్ హుసేను (అబ్దులు కంసెనీ) గాల్లు మున్నగు మహమ్మదీయ ప్రముఖులు సభాసంధిమునకు వచ్చుచుండి చాలచాలమగు మనుటచే వారికి ప్రజావాకాశము కలుగలేదని మాకు యాభిప్రాయమును తెలిసినది. ఆ సభకు వచ్చిన అజ్ఞానమహమ్మదు గారిటుల పత్రికలకు వ్రాసిరి.

“సభకు వచ్చిన వారిలో నేనొక్కడను. నేను చెన్న పురి విశ్వ విద్యాలయమున పట్ట (బి. ఏ) పరీక్ష నిచ్చితిని. సాబ్బడి పార్టుమెంటున ఇంజనీర్మనుగా నున్నాను. ఇప్పుడు నాపనిని వదలివేసితిని. హిందూదేశ సేవక సంఘమున చేరి నా జీవితమును దేశసేవ కల్పింప గోచడను. నన్న హోమురాలు నీగునం దొక సభ్యునిగ చేర్చుకొన గోరుచు కార్యదర్శికి వ్రాసెదను. మా జిన్నా గారనుసరించిన యుద్ధాగమార్గ మెల్లదను అనుసరింపములు. అజ్ఞానమహమ్మదు అహమదు.

ఈ సందర్భమున సిద్ధా అలయస్సు బాంకిరుండి ఎల్. ఆర్. అర్జును గారు వ్రాసిన లేఖనాద ప్రతికూలర కుచిత ప్రత్యుత్తర వగును.

“నేను బి సెంటు అరంజీలు వాడియా గాల్లుకు నా సానుభూతిని తెలుపుచున్నాను. బ్రిటిషు ప్రజల కసహజ మగు రీతిని భీరుత్వ నూచకముగ న్యాయశాస్త్ర కృతి చేకముగ చెన్న పురి దొరతనమువారు ప్రవర్తించుటవలన హోము రూలు క తు వారు న్యాయశాస్త్ర బద్ధులగు విధానమున సభిక వీక్షతో పనిచేయుట చేకూర గలదని యును స్వాతంత్ర్యమును గోరుచు దేశీయులు స్పష్టముగ గాటముగ నుడివెదరనియు సేవత్యధికముగ నానించుచున్నాను. బ్రిటిషుపౌరుల అప్రిశ్రాయ సహస్వాతంత్ర్యములు రద్దుచేయబడినవి. దేశీయ నాయకు లందరును కలసి సంతకములుచేసి ఇండియా మంత్రికారికి విజ్ఞప్తిపంపి వారు పెంట్లండు ప్రభువు గారిని ఆంగ్లదేశమునకు పిలుచునట్లు చేకూరదని నమ్మెదను. ఐ. ఆరహూను.

బి సెంటు నిధి.

ఈ పేరుతో దాక్టరు ఎల్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ఏర్పరచిన నిధికి ఈదిగున విరాళములు చేరినవి.

Table with 2 columns: Donor Name and Amount. Includes entries like 'జంపరు ఎన్. ఆర్. మెహతా గారు (కరాచి) 8000-0-0', 'జహంగీరు ఆర్. గిద్దరగారు (హైదరాబాద్) 1000-0-0', etc.

బి సెంటు మహోమురాలు నిధి.

హోమురాలు సభ్యులు కొంద రీడ్డి కతో సొకనిధిని ఏర్పరచిరి. ఈనిధికి సి. జినరానానాన. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు; రత్నా సి. డి. మురార్జీ యును నాదాను న్యాయక

దాను; గాల్లు ధర్మకర్తలగ నియోజింపబడిరి. ఒకమిత్రుడు రు 20,000 లును రత్నా సి. డి. మురార్జీ గారు రు 5000లును విరాళ మొసంగిరి.

హోమురాలు ఆశయములు

- (1) ఆంగ్లరాష్ట్రమునకు లోబడిన సంప్రజ్ఞామగు స్వపరిపాలనమును హిందూదేశమునకు తుదకు లభ్యపరచుట. (2) కాంగ్రెసు సభా సూచిత తీర్మానమున వివరింపబడిన స్వపరిపాలనా భాగమును త్వరలో నొసగుట. (3) కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభలు తయారు చేసిన సంస్కరణ విధానమును యథాసంతరమున వేటినే ప్రవేశ పెట్టుట.

బి సెంటు అరంజీలు

పుత్రికా శాసనపు కేసులలో నట్టులుచేసికొనవచ్చునని ప్రీతికొన్నిలు వారు నెల వొసంగిరి. గనుక వైశేసులలోని ముఖ్యవిషయములను కొన్నిలువారచిరకాలమునె తీర్మానింతురని న్యాయంబడిన పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అరంజీలుగారు

కృత్తి స్వాతంత్ర్య సంతకజాగము జోసెఫ్ బాప్టిస్టు, ఇ. ఎల్. అయ్యరు అను బాప్టిస్టు ర్నిరువురు అరంజీలుగారి పక్షమున న్యాయస్థానములయందు వాదించ సచిరకాలమునె ఇంగ్లండు దేశమునకు వెల్లియరని తెలియవచ్చుచున్నది.

అని బెసెంటుగారి నిర్బంధావాసము.

లండను, జూను 22:— ప్రజల మండిమున నగ్ ఎ. విలియమ్సు గారి ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పమ ఛాంబర్లను గారిటుల చెప్పిరి. అనిబెసెంటు, అరంజీలు, వాడియా గాల్లు వొడచెన్న పురి దొరతనమువారు చేసిన చర్య ఆచర్యక మైనది.

బి సెంటు గారును, ఆమెన్నే హితులును దేశమున విశేష అకాలి భారము గలిగించినయు, ఆభావమిప్పట్లో విశేష బాధకరముగ నుండవచ్చునయు తక్కినదొరతనముల వారందఱును, విశ్వాసింపుచున్నా రను సంగతి నతడు వివరపరచెను.

బి సెంటుగారికి వంపబడు లేఖలు

ఇండియ రక్షణశాసనముల ప్రకారము బి సెంటు, అరంజీలు, వాడియా గాల్లుకు నిర్బంధ నివాసము విధింపబడియున్నది. పోలీసువారుమూర్ఖియామోదించు లేఖలు మున్నగునవిమాత్రమే పిరికిచేరును. వీరు మువ్వరు వ్రాయు లేఖలను పోలీసువారు ప్రభువుమున జోధించి, తమకునచ్చినయెడల పంపుదురు లేదా మూసివేయుదురు. గనుక ముఖ్యముచై, ప్రజలకు లాభకరములగు విషయము తెల్పియును పిరికి తెలియకుండ నుండును. పిరికి జూడవచ్చువారి కేయభ్యంతరమును లేదు. వార్తాపత్రికలు, గ్రంథములు పిరికిచేర నవకాశమియబడినది. ఇంతవర కీ నిర్బంధము లానప్పబడినవి. క్రొత్తయుత్తరువులు వెలువడిన న్యాయండియాపత్రిక వాటిని వెలువరించును. బి సెంటుగారు రుదకమండలమున నివసింతురు. వాడియా అరంజీలుగారునూడ నవటినే యుందురు.

స్వదేశీవ్రతము

హైందవులనేకులు స్వదేశీ ప్రమాణము మెదగ్గు నాత్ర పడుచుండిరి. కొన్ని యాక్షేపణ సమావేశములయందీ ప్రమాణ విధివరకే నొనర్చబడియుండెను. దేశీయు లందరీప్రమాణము నొప్పున త్వరలో నడచుకొందురని నమ్ముచున్నాము. వంగరాష్ట్రీయుల ప్రమాణ మీ తిరునమన్నది:—బహిరంగమగు విచారణ జరిగి న్యాయస్థానమువారి యాజ్ఞచొప్పున నష్టచుకువరకు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమునుచేర స్థిరపాపకమగు వ్యక్తి యొక్క యావదాస్తి భద్రమును మాకును, మాసంతతివారలకును లభ్యపడునట్లునర్పి, విశేషస్తువులను గొడక నష్టము సంభవించినను స్వదేశీవస్తువులనె కొంచుచుని మనశూర్తిగ ప్రమాణము చేయుచున్నాము. భారతీయులకు వైచాక్యము చేకూరునకు మేము మాప్రతివ నొనర్చుకొన సన్నేర్వేరుదుమాకు తోడగు గాక.

కలకత్తాలో రాష్ట్రీయ మహాజన సభవారు సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారి ఆధ్యక్షతక్రింద అనిబెసెంటుగారి నిర్బంధ ప్రవాసము నావేయింతుటకు పురమందిరమున సొకసభచేయుటకు తీర్మానించిరి. దేశీయ మహాజనసభవారును మస్లిం సంఘమువారును తేసిన ఏర్పాటుల ననుసరించి చేసిన స్వపరిపాలనా నిధానమే మన గత్యంతరమని కూడ తెలియజేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

రామాయనోపన్యాసము:— అత్యాత్మరామాయణమున చెండవ యుపన్యాసమును మహా మహాపాఠ్యయ వి. లక్ష్మణమూరిగారుచేపటి ఆదివారము (24-6-17) నాడుదయము 8 గంటలకు సానుకారుసేట మైసూరు-లు టి. ఆస్వామియి మొదలియారు గారిహోలునందు చెప్పెదరు.

పట్టు పరిశ్రమా పరిశోధ నాగము వంగదేశపు ప్రభుత్వమువారు కేగుచున్న సతి గారికి 2 వేల రూప్యముల నొసంగి

హిందూ దేశీయ మహాజనసభ.

రాజోవు డిశంబరు మాసమందు కలకత్తా నగరమున జరుగబోవు హిందూదేశీయ మహాజనసభ ఆహ్వానసంఘము వారు గత శుక్రవారము సాయంకాలము కలకత్తా నగరమున సభచేసిరి. సభయందు రమారము 120 మంది సభికులుండిరి. సురేంద్ర నాథ బెనర్జీగారు ఆధ్యక్షతను వహించిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని నియోజనవిషయమున ఆనేకమంది స్పేక్లను నూచించిరి. సూచితులలో మూన్ డాబాదు వాస్తవ్యులగు రావువైకుంఠనాథ సేన్ బహదూర్ గారును బారిష్టరు బి. చక్ర దాక్షకర్తిగారును సుప్రసిద్ధులు. వీరువురిలో నెవరిని ఆధ్యక్షు చేయుటయో తెలియక వోట్లు వేయబడెను. రావుబహదూర్ గారికి 50 యును చక్రకర్తిగారికి 39 ఓట్లు వచ్చినవి. గనుక రావుబహదూర్ గారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునిగానియో జించిరి. చక్రకర్తి మా॥ ఏకనలుబాబూ మోలాలూ ఘోషు, రు జేప్రసాదసర్వాధికారి, వి. ఆర్. దాసు హెచ్. ఎన్. దత్తు, రాయయతీంద్రనాథదాదరి, ఆర్. డి. మెహతాగార్లు పాఠ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరి. మా॥ ఏ. కే. ఫజులుహుక్ మా॥ సి. సి. మిత్రపుష్కీశచంద్రరాయి, ప్రభుభనాథ బెనర్జీ మా॥ డాక్టరు నీలరత్నసర్కారు, జితేంద్రలూలు బెనర్జీ వి. బి. సెనుగార్లును మరీయుద్దరును కార్యదర్శులుగ నియోజింపబడిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యులును సహకార్యదర్శులును కూడ నియోజింపబడిరి.

ప్రకటన

బెజవాడ కాపురస్తులు సింగరాజు మల్లప రాజుగారు తన తొలుకు అనగా గురజాడ సోమ సుందరరావుగారు యివ్వవలసిన బాకీక్రింద తనకు దఖలు పడిన యేలూరు రాయచంద్రరావు పేటలోని 2400 చతురంగ గజముల నివేశనస్థలమున్న దానిలోని పెంకుటి డాబాయిల్లు వగైరాలున్న నాకు రు 3500 లకు విక్రయించుటకు బేరం పై సలుచేసి 22-3-17 తేదీని నావల్ల రు 100 లు బజానాపుచ్చుకొని విక్రయపు బజానాచీటి వ్రాసి యిచ్చియున్నాడు. ఆయన సదరు ఆస్తిని తిరిగి యెవరికైనా విక్రయించవలెనను దురుద్దేశ్యముతో నున్నట్లు తెలిసినది. గనుక సదరు ఆస్తిని యెవరైనా కొనేయెడల ఆక్రయము చెల్లినేరదనియు కొనే వారు నష్టమును పొందగలరనియు యిందుమూలముగా సర్వజనులకు తెలియజేయుచున్నాను.

అత్తిలి 21-6-17 } బుద్ధిరాజు వీరభద్రరావు.

తనకు డి॥ మునసబు కోర్టులో

- అసలు 791 1916 1 చాగంటి వీరేశలింగంగారు.—వాది. 2 ప్రతివాది: శ్రీమత్తిరుమల తిరువేంగళమ్మ సా॥ ప్రస్తుతం పెంటపాడు—ప్రతివాదికి. వయిన చెప్పిన వాది నీవగయిరాలు మీద తనకు రాలవలసిన బాకీకి స్లయింతు దాఖలు చేసి నారు. సదరు దానాకు ప్రత్యుత్తరం చెప్పగలం దులకు 1917 సం॥ రం జూను 28 తేదీకి వాయిదా వేసినారు గనుక, నీవు స్వయముగా గాని స్త్రీధరు గారి ద్వారా గాని, హాజరయి సదరు దానాకు సమాధానము చెప్పవలెను. సదరు రోజుకు నీవు హాజరు గాకుండా తప్పిపోయే యెడల నీ పరోక్ష మందు కోర్టువారు సదరు వ్యాజ్యమును విమర్శ చేసి తీర్మానించడ మువ్వరని నీవు తెలిసికొవలసినది.

M. Raghava Rao

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

NEW GREEK REGIME: BULGARIA'S THREATS TO GERMANY

REPUBLICANISM REPUDIATED IN SOUTH AFRICAN PARLIAMENT

DROUGHT IN GERMANY: POSITION OF CROPS SERIOUS

MADRAS INTERNMENTS: QUESTION IN PARLIAMENT

[REUTER'S AGENCY.]

SOUTH AFRICA

Republican Activity in South Africa.

Mr. Merriman's Motion.

LONDON, June 22.

CAPE TOWN.—Great public interest centred in an important debate in the Assembly upon the following motion moved by the veteran South African Statesman and Ex-Premier John X. Merriman—"That this House viewing with alarm several manifestations of republican propaganda now being carried on in the country desires to record its opinion that such manifestations whether by speech, writing or other methods are directly at variance with the Constitution as laid down and agreed to in the South African Act, that they are opposed to the best interests of the people and if persisted in must inevitably lead to fatal dissensions and ultimate ruin of the European race in South Africa. This House therefore calls upon those, who are loyal to the Constitution to express the strongest disapproval of the dangerous efforts of those who seek to subvert the principles on which that Constitution is based."

Mr. Merriman emphasised the need, that the House should give a clear and unmistakable lead pointing out that while such Nationalist propaganda was regarded lightly by educated people, it was different in the country districts, where there was a deliberate movement to destroy the Constitution in favour of Republican Government, which he declared emphatically, could only lead to Civil War. He considered the danger in fomenting artificial distinctions very real and terrible and asked the House to testify that it stood by the Constitution.

Mr. Louw, the Dutch speaking Afrikaner Member for the Cape constituency of Colesberg, seconded the motion. The Labour leader, Colonel Creswell, supporting Mr. Merriman's motion referred in striking terms to South Africa's part in the recent African campaigns. Speaking in connection with the post-war settlement, he declared that he was convinced, the working class of South Africa would be filled with alarm, at any possibility of South-west Africa being returned to Germany. They, in South Africa had not assisted in the war from any desire to take land, but because they believed it right and they could not contemplate with equanimity the re-establishment of German power on their borders. They strongly objected to such an idea. Germany wanted a strong Protectorate from West Africa across Central to East Africa. The nationalists talked about a Republic. Colonel Creswell asked them to contemplate a strong Germany stretching across the Continent with harbours and submarine bases and huge native population trained and drilled as black soldiers, in a huge mercenary army. South Africa would then be confronted with an unparalleled state of affairs. It would be at the mercy of the German Black African Empire. He asked, how long South Africa would then enjoy the direct freedom, it had to-day. He emphasised that Labour Members would continue to support Government's war policy.

General Botha.

General Botha laid stress on the fact that ever since South Africa had received its Constitution, the British Government had never interfered with South Africa. He pointed out that no word had been uttered by the Free State Delegates at the National Convention, regarding the Constitution on Republican lines and said that a great majority in South Africa did not want further Civil War. He asked whether a minority were going to force Civil War on the majority and reiterated that only the future of South Africa lay in the union of the races.

Mr. Hertzog.

Mr. Hertzog contended that nothing contained in the Constitution of the Treaty of Vereeniging was opposed to his conducting a propaganda in favour of the Republic.

Sir T. Smartt.

Sir Thomas Smartt, addressing the National Convention said that the English minority relied on the good faith of the Dutch majority. He strongly emphasised that if the present propaganda was continued, the Premier must feel that he had the support of the vast majority in dealing with it promptly and vigorously. Mr. Merriman's motion was carried and the minority in the division was composed solely of Nationalists.

GREAT BRITAIN

Military Officers in Simla and House Rents.

Question in Parliament.

LONDON, June 22.

Speaking in the Commons Colonel Yates affirmed that Military Officers on duty in Simla had sometimes to spend half their pay in rent. He suggested that the Government of India might construct quarters and let them to Officers at reasonable rent or give Officers lodging allowance.

Mr. Chamberlain's Reply.

Mr. Chamberlain replied "I cannot altogether accept Colonel Yates' statement of facts and I must defer answer regarding policy till certain questions of Military administration are settled."

Articles for Officers.

Question of Allowing Them Free of Duty

LONDON, June 22.

In the Commons Mr. Chamberlain announced that he was communicating with the Government of India on the question of allowing all Officers in British Service in India to import articles by post free of Customs Duty.

Re-Examination of Discharged Men.

Important Numbers Available.

LONDON, June 22.

In the House of Commons Mr. Macpherson stated that the War Office estimated that the re-examination of men discharged and medically rejected would yield sixty thousand for service abroad and sixty thousand for other categories. Wounded men discharged and invalided from abroad could claim a final discharge.

Methods of Recruiting Denounced.

In Parliament.

LONDON, June 22.

Mr. Macpherson's reply in the Commons regarding the re-examination of men discharged and medically rejected was made in the course of a debate raised by Mr. Pringle who moved a resolution to reduce Lord Derby's salary by £100 with a view to calling attention to the methods of the Medical Boards. Several members denounced the methods of the Recruiting Authorities including Mr. Asquith who said that the experience of the last few weeks showed that men had been secured by means which were widely resented in the country.

Mr. Macpherson said that the Government was ready to appoint a committee to examine the working of the act.

Mr. Bonar Law said that the work of the war Office had never been so efficiently and conscientiously done. Mr. Pringle withdrew his amendment and the debate was adjourned.

New Orders of Chivalry.

Instituted by the King.

LONDON, June 22.

The King has instituted two new orders in recognition of the war services by Britons and Allies. One styled the 'Order of the British Empire' is an order of knighthood open to both sexes. Women will prefix the title "dame" to their names in the higher classes. The second order is entitled "Order of Companions of Honour." There is one class only, and the order does not carry title or precedence. Women are equally eligible with men. The first lists will be issued shortly.

Prince of Wales' Appointment.

LONDON, June 22.

The Prince of Wales has been appointed Master of the Order of the British Empire.

House of Lords Reform.

LONDON, June 22.

In the House of Lords Lord Curzon announced that the Government had decided to appoint a committee to deal with the question of the reform of the House of Lords as soon as possible.

Young Unmarried Miners & Enlistment.

A Labour Member's Suggestion.

LONDON, June 22.

During yesterday's debate in the Commons on the methods of the medical boards the labour member Mr. Edwards (Glamorgan) on behalf of the public meetings of miners in South Wales asked the Government to take young unmarried miners for military service instead of older married miners. He said that there were 2,05,000 unmarried miners under 31 of whom 1,17,000 had attested. They were overwhelmingly desirous of being taken. Government should deal with the situation not through Union Officials but with men at pit heads.

The Cotton Crisis.

Why the Liverpool Market was Closed.

LONDON, June 22.

The temporary closing of the Liverpool Cotton Futures Market, both American and Egyptian, is in accordance with the wishes of Sir Albert Stanley with whom the Directors will consult to-morrow.

Government Control Advocated.

Cotton prices have paralysed business on the Manchester Exchange. The news that the futures market has been closed is heartily welcomed by the members who agree that it will check speculation. The proposal that Government should control the whole of the cotton imports is being considered. It is pointed out that the Government is by far the biggest purchaser of cotton goods.

Limitation of Output Suggested.

The convulsion in the Lancashire cotton trade, which has resulted in the prohibition of transactions in futures in Liverpool owing to the extraordinary rise in prices due to speculative dealing, is attributed by the 'Times' to lack of shipping accentuated by submarineism. The 'Times' adds that the most obvious remedy is the limitation of output, but manufacturers are unable to agree upon it. There is, therefore, a growing demand for Government intervention including the possible rationing of supplies.

Fluctuation in American Quotations.

NEW YORK - Cotton broke seventy points on the announcement of the closing of the Liverpool Exchange and there was a further slump to 173 points lower on outside liquidation and Liverpool selling, but a good part of the loss was recovered.

Government and Cotton

Representatives Confer.

Sir Albert Stanley had a lengthy conference with the Liverpool cotton representatives. The proceedings were private, but it is understood that the proposals included the recommendation that Government should take over the import of cotton in the same way as the wool imports are controlled. The conference will be resumed to-morrow.

Wild Cotton Buying.

LONDON, June 22.

PARIS—HAYRE:—The cotton market is closed. A corner was apparently attempted and government is enquiring into the matter. Cotton is short and there has been wild buying.

The Silver Market.

Indian Imports and Exports.

LONDON, June 22.

Messrs. Montagu's weekly report on the silver market says the price of 39 5/8d is a record since October 1892. It draws attention to the statistics of Indian imports and exports of silver during the last three financial years showing that the net import of over thirty million ounces on private account in 1914-15 has been turned into a net export of eleven million ounces and also that the Government of India imported mainly in the latter portion of 1915-17 over 104 million ounces which is probably well over half of the world's production.

Obituary.

Sir Joseph Lyons.

LONDON, June 22.—The death is announced of Sir Joseph Lyons.

In the order to allow further time for the completion of arrangements for the selling of tea under the new scheme of four classes, public sales of Indian tea which were to have been held on Monday, have been postponed.

CANADA

The Canadian Contingent.

Canada's Message to New Commander.

LONDON, June 22.

OTTAWA—Sir Frederick Borden, on behalf of the Government, has cabled congratulations to General Currie, who is in command of the Canadian Corps, the message concluding, "We bid you God-speed in the great work which lies before you and send you our firm assurance that Canada will without fail give you and the officers and men under your command all needed aid to support and maintain your efforts and ensure their success."

Newspapers pay a tribute to Sir Arthur Currie, the new Commander of the Canadians in France, who was an estate broker in Vancouver before the war. The declare that those acquainted with General Currie are confident that he, like General Smuts with the South Africans, will prove the right man for the post and dwell on the significance of the appointment of an ex-civilian to a high British Command.

GREECE

Venezelists and Royalists.

Step Towards Unification.

LONDON, June 22.

ATHENS.—The Cabinet has decided to appoint a joint commission of members of the Athens and Salonika Governments to negotiate with a view to a unification of Royalist and Venezelist Greece.

Attitude of King Alexander.

Willing to Co-operate with Allies.

In view of the surprise and indignation aroused by the new Greek King's proclamation, in which he expressed his determination to carry out his father's "Sacred Mandate", it is noteworthy that King Alexander has now written a letter to M. Zaimis declaring himself the faithful guardian of the Constitution and expressing his willingness sincerely to co-operate with the powers in maintaining tranquility and bringing about a reconciliation between the different elements of the Greek nation.

TELEGRAMS.

Greek Political Exiles Depart. To Reside in France.

ATHENS.—Six political exiles, including M. Gounaris, M. Dousmanis and Col. Metaxas, Ex-Minister in Petrograd, have embarked. Their future residence will be confined to anywhere in France (except Paris).

THE NEW REGIME IN GREECE. Effect on Submarinism.

Bulgaria Presents New Demands to her Allies.
LONDON, June 21st.—There is considerable speculation here concerning the possible changes in the situation of the Macedonian front following upon King Constantine's deposition, the Italian activity in Albania and the British withdrawal from the posts eastward of the Struma. According to Mr. Ward Price's latest message the new 'regime' in Greece must have considerable effect on the activities of enemy submarines in the Mediterranean. He says that the town of Volo, prior to the allied occupation, prospered on supplying submarines. There are still hidden arms, it is believed, even machine-guns, around Volo Gulf.

The 'Neue Freie Presse' says:—King Ferdinand is alive to the possibility of Greece's declaring war and discussed the matter during his visit to the German General headquarters.

A Berne despatch to the 'Ida Nazionale' states that Bulgaria has presented to Vienna and Berlin new demands for financial and territorial concessions accompanied by threats. She previously threatened to make a separate peace and now declares that she will change sides unless her demands are granted. Statements in the Bulgarian Press indicate that the demands concern Albania and an outlet on the Adriatic. ('Pioneer')

Venezelos Arrives at Piraeus.

ATHENS.—M. Venezelos has arrived at Piraeus.
LUGANO.—King Constantine has gone to ibasis in the Canton of Grisons.

RUSSIA

Russian Mission in U. S. Reassuring Statement of Leader.

WASHINGTON.—M. Bachmetieff, the head of the Russian Mission, in a statement to the American people, avowed Russia's consecration to the war with the German autocracy to the end. Only through victory could a stable world peace and the truest of the Russian Revolution be secured. The Russian people thoroughly understood and were fully convinced that it was absolutely necessary to root out the autocratic principles which underlay German Militarism that threatened the peace, freedom, and happiness of the world.

Russia's Armies.

Autumn and Winter Offensive Promised.

LONDON, June 21st.—General Baughniff is making good progress with the consolidation of the Russian forces. They seem to have settled down and he promises an autumn and winter offensive.

The United States is sending some supplies and great enthusiasm exists among the military with regard to American co-operation.—['Pioneer' Special Cable.]

AMERICA

Naval Operations in Irish Waters. American Fleet to Command.

A telegram to the 'Daily News' from Washington states that Admiral Sims commands the naval operations in Irish Waters.

Zeppelin Raids on America. Germans think them Feasible.

LONDON, June 21st.—Opinion is expressed in German newspapers that zeppelin raids on towns in the east of America are feasible.—['C. and M. Gazette']

GERMANY

Drought in Germany. Serious Agricultural Situation.

AMSTERDAM.—Except for occasional violent hailstorms there has been no rain in east Germany for eight weeks and hay has been ruined. The position of grain crops is very serious. Drought is so bad in Bavaria that the Ministry of Agriculture has ordered streams to be dammed in order to inundate fields. Hail and thunderstorms have devastated the whole area between Brieg and Ohlau Silesia.

Germany's Peace Intrigues. Prince Buelow's Part.

LONDON, June 21st.—M. Marcel Hutin states that Prince Von Buelow dictated Herr Hoffmann's offer to Russia and that he will meet ex-King Constantine on his arrival.—['C. and M. Gazette Cable']

German Man-Power. Significant Methods of Recruiting.

LONDON, June 21st.—An Amsterdam correspondent of the 'Times' states that the Germans are collecting war-worn men in Belgium and Limburg and forming

new regiments of them. A hundred exhausted and discouraged men were the sole survivors of a regiment in the action at Messines. They state that the bombardment cost the lives of a whole company. The neighbouring villages are full of wounded, who are placed in churches and receive inadequate attention. Numerous deserters and fugitives from the Lys and Ypres fronts are detained in Northern Flanders.—['C. & M. Gazette']

Explosion in a German Munitions Depot.

LONDON, June 22.—The 'Frankfurter Zeitung' states that lightning exploded the munition works at Foerde in Westphalia and destroyed workshops. Two workers were killed and four injured. Eleven farmsteads were burned down at Gross Schenbrunn in Bavaria and many cattle were incinerated.

AUSTRIA

Austrian Cabinet Forming. 4 New Ministries.

LONDON, June 22.—A Vienna telegram says that M. Martini is trying to form a coalition cabinet and creating four extra Ministries to be offered to a Pole, a Czech, a Ruthenian and a Slav.

JAPAN

Ex-Emperor of Korea's Visit to Japan.

LONDON, June 22.—The Ex-Emperor of Korea has arrived here on his first visit to Japan. He was received with the highest honour.

SUBMARINISM

Enemy's New Submarines. Many Destroyed by the Allies.

LAHORE, June 22.—The 'Agenzia Nazionale' learns from a reliable source that the new large submarines are less satisfactory than those of the earlier type. The percentage of losses among them is higher. All those given to Austria have been destroyed and there are no longer any enemy submarines in the Bosphorus, Sea of Marmora, or the Black Sea.—['C. & M. Gazette']

French Shipping.

A Week's Traffic and Losses.

LONDON, June 22.—An official statement says that during the week ending 17th June there were 1,028 arrivals and 1,142 sailings at French ports. No vessels above, but six below, 1,600 tons were sunk. Five were unsuccessfully attacked.

BRITISH FRONT

General Haig in this afternoon's communique says:—We successfully raided southeastward of Quent, in the neighbourhood of Neuve Chapelle and Armentieres.

Enemy Raiders Repulsed.

LONDON, June 21.—F. V. Sir Douglas Haig to-night reports: Our fire repulsed raiders south of the Bapaume-Cambrai road east of Laventie, and also in the neighbourhood of Lombrizze, where another enemy party entered our front line, but was immediately driven out. A few of our men are missing. The enemy's artillery has been active since the Scarpe.

Civil Evacuation of W. Flanders.

LONDON, June 22.—It is reported that the evacuation of the civil population of West Flanders continues and that two thousand persons have been removed from places behind the front.

Operations in Belgium.

LONDON, June 22.—There is much interest in the extension northward of the British line in Belgium indicated in Sir D. Haig's despatch last night. The French and Belgian troops had previously held the line north of Ypres but the report of German raids on the British posts at Lombardy and the Sea coast reveals officially that the British now hold the extreme northern point of the line.

FRENCH FRONT

Champagne Fighting Continues. A Brilliant French Advance.

LONDON, June 22.—Last night's French communique said:—Fighting continued to our advantage east of Vauxaillon. A counter-attack delivered by us on the trench in the sector of Moisy Farm gave important results. Hitherto we have recaptured all the positions with the exception of a salient four hundred metres to the north-east, where enemy parties are still holding out. Artillery duels have been exceedingly lively in this region. A fairly lively bombardment was opened against our lines between Hurtelbise and Craonne. In Champagne we accomplished a particularly brilliant advance north-east of Mont Cornillet. The enemy attempted to recapture positions wrested from him on June 18th, but was repulsed by bombers who then took the offensive and pursued the Germans into a trench from which they had engaged and captured it. We thus advanced to a depth of three-hundred metres on a front of six-hundred metres. One-hundred enemy bodies were left on the ground.

The French Communique.

LONDON, June 22.—This afternoon's French communique says:—Artillery struggle continued east of Vauxaillon and extended during the night-time to the region south of Enain and north of Braycentiaonaj where it was very violent. Germans attacked yesterday evening Crestleton in Champagne and to the east on a front of four-hundred metres. They penetrated our advanced elements but were driven out after a lively fighting. We entirely re-established our line.

SALONIKA FRONT

British Air Raids Continue.

LONDON, June 22.—A communique from the French eastern army states that the British air service bombed enemy camps and depots between Lake Doiran and the Vardar and on the Struma causing great damage.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondents.

(By Wire.)

SIMLA

Admitted to the Indian Order of Merit

SIMLA, June 22.—The following is published in the current issue of the 'Gazette of India' Army Department:—

Admission of the undermentioned non-commissioned officer to military division of the Indian Order of Merit is sanctioned:—To 2nd class of No. 3281 Naik Malik Khan for conspicuous gallantry and devotion to duty in action. On the 21st April 1917 he commanded a Lewis gun section and when within 500 yards of the enemy's line and his whole section except himself and two ammunition carriers had been killed or wounded, he himself brought up a Lewis gun under very heavy fire and brought it into action on the enemy who were collecting for a counter-attack. Naik Khan was killed in this action. His widow, if any, is admitted to the pension of the Order with effect from the date of his death.

Plague Mortality.

SIMLA, June 22.—There were 1204 deaths and 1495 seizures from plague in India during the week ending the 16th June. The following are provincial figures:—Bombay Presidency and Sind 296 deaths, Madras 20, Bengal 5, Bihar and Orissa 82, United Provinces 308, the Punjab 62, Burma 69, Central Provinces 63, Mysore State 33, Hyderabad State 156, Central India 24 and Rajputana 86.

CALCUTTA

Another Dacoity in Calcutta. Widow's House Robbed.

CALCUTTA, June 22.—A dacoity is reported to have been committed on Wednesday night in a house in Bel-gachia section of Calcutta occupied by a Hindu widow and some tenants. It is said that a gang of armed men entered the house, rifled the safe and decamped with cash and jewellery valued at Rs. 7,000. No arrests were made.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

New Commander. Sir Arthur Currie.

LONDON, June 22.—The newspapers pay tribute to Sir Arthur Currie, the new Commander of the Canadians in France, who was an estate broker in Vancouver before the war. They desire that those acquainted with Sir Arthur Currie are confident that he, like General Smuts with the South Africans, will prove the right man for the post and dwell on the significance of the appointment of an ex-civilian to a high British command.

LONDON, June 22.—UDINE.—The Italians are dislodging enemy from most formidable strongholds by means of mines by which whole mountain tops have been blown up. For example the most important peak dominating Fozzaro Pass recently disappeared burying large number of the enemy.

AMSTERDAM.—Count Martinec in view of the impossibility of forming a Cabinet has asked the Emperor to entrust task to M. Seimone elae.

General Haig to night says:—We repulsed raiders east of Ephey. The enemy left several dead at our wire. We took prisoners a few wounded. Enemy attempt against Outement Farm in the same neighbourhood failed. Our aeroplanes co-operated with artillery with good results despite bad weather. We brought down one aeroplane and drove down six others. Three of ours are missing.

LONDON, June 22.—COPENHAGEN.—The Stockholm conference has ceased the Danish Cabinet Crisis. The conservative Minister Rathenell has resigned at the request of his party which objected to the Socialist Minister Stauning's activity at the conference.

MADRAS INTERNMENTS: ALL-INDIA PROTESTS

BENGAL'S VIGOROUS CAMPAIGN ANTICIPATED

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

MRS. BESANT'S INTERNMENT.

LONDON, June 22.

In the Commons replying to Sir A. Williamson, Mr. Chamberlain said, he had no doubt that the action of Madras Government in regard to Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia was necessary. He pointed out that other Governments had satisfied themselves that activities of Mrs. Besant and her Associates had excited unrest which might easily be dangerous at present.

The Allahabad Protest Meeting.

ALLAHABAD, June 22.

A largely attended public meeting was held here this evening to protest against the recent internments. The Hon'ble Pandit Motilal Nehru occupied the chair. The following resolution was moved by the Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru and supported by Mr. Syl Haider Mahri and Munshi Iswar Saran. This public meeting of the Indian citizen of Allahabad strongly condemns the internment of Mrs. Annie Besant, Mr. G. S. Arundale and Mr. B. P. Wadia, expresses its unabated confidence in them views with grave concern the policy of depriving the liberty of Public workers pursuing lawful methods to legitimate ends without trial and under an emergency war measure not intended for such use and calls upon the Government to give back their freedom to Mrs. Besant, Mr. Arundale and Mr. Wadia.

The Hon'ble Mr. C. Y. Chintamani moved: The Indian citizens of Allahabad in this public meeting assembled affirm their firm intention to carry on the Home Rule propaganda with unabated vigour, give their strong support to the Home Rule League established by Mrs. Besant and in view of the manifest attitude of the Government towards it call upon the people to strengthen the organisation by joining the league in large numbers. A resolution was also adopted for sending copies of the above resolutions to the Secretary of State and the Governments of India, Madras and U. P., and further requested the chairman to address the Prime Minister on the present situation in India. A number of people joined the league, among them being a European lady, named Mrs. A. Robson.

A Moslem Association's Indignation.

LUCKNOW, June 22.

The Rifah-i-Am Association, Lucknow, met last evening and decided to send a protest by wire to His Excellency the Viceroy.

Resolved that the Rifah-i-Am Association, Lucknow, looks with deep indignation and regret the order of internment passed by the Madras Government against Mrs. Besant, Mr. G. S. Arundale and Mr. B. P. Wadia, and lodges its emphatic protest against the said order which it considers unjust and unwise. The association is further of opinion that the action of the Madras Government is calculated to produce widespread resentment throughout the country and would result in creating a most undesirable situation.

Home Rule League Resolution.

The Lucknow Home Rule League also met the same evening, and passed resolutions.

(1) Resolved that the Home Rule League, Lucknow, do record their deep indignation and emphatic protest against the arbitrary and aggressive application of the Defence of India Act against Mrs. Annie Besant, the illustrious President of the Home Rule League, the most devoted and selfless worker in the national cause and against her brave and energetic lieutenants Mr. G. S. Arundale and Mr. B. P. Wadia. The league do further record their determination not to be deterred by such acts of repression from the supreme duty of carrying on national and patriotic work which their President has so nobly initiated.

(2) The Home Rule League convey their most respectful sympathy to Mrs. Annie Besant, Mr. G. S. Arundale and Mr. B. P. Wadia and express their profound admiration for the heroic and self-sacrificing spirit with which they had worked and suffered for the cause of India's freedom. Resolved that a copy of the first resolution be transmitted to His Excellency the Viceroy and to His Excellency the Governor of Madras and that a copy of all the resolutions be communicated to Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia and to the press.

The public meeting of protest has been arranged for Sunday the 24th June 1917 at the Rifah-i-Am grounds at 5.30 P. M.

The local Theosophical Lodge meets to-day to express its indignation at the order of internment and sympathy with the internment and has collected Rs. 500 and remitted it to Sir Subramania Iyer yesterday.

The Madras Internments.

Bengal's Agitation.

(Delayed in Transmission.)

CALCUTTA, June 22.

A meeting of the Bengal Provincial Congress Committee was held this evening in the rooms of the Indian Association: Mr. Surendranath Bannerjee presiding. Resolutions protesting against the internments were unanimously adopted.

(1) That a town Hall meeting be held within 3 weeks for which delegates from all parts of Bengal be invited to attend, (a) to protest against the action of the Government of Madras in the matter of internments of Mrs. Besant, Messrs. Arundale and Wadia, (B) to affirm the firm and unflinching determination of Bengal to carry on by all constitutional means the propaganda for the establishment of complete autonomy and responsible government in all domestic affairs in the coming readjustment of the Empire and (C) to form organisations all over the province with a view to carry on a persistent and systematic agitation for the speedy attainment of this great national end.

(2) This meeting further urges upon the Government of India the withdrawal and complete disavowal of the policy announced by Lord Pentland which has filled the country with anxiety and alarm.

(3) That a manifesto be issued to the above effect signed by all leading men of Bengal expressing their firm resolve to stand by the principle of Self Government as laid down by the Congress and the Muslim League and the propaganda for attaining it even if the Government should declare against it.

(4) That a message of sympathy and confidence be conveyed to Mrs. Besant.

Calcutta Protest Meeting.

CALCUTTA, June 22.

A public meeting of the Indian residents of Calcutta was held this evening to protest against the action of the Madras Government in internment Mrs. Besant and her associates. The meeting was largely attended both by leaders of moderate and extremists including several Mahomedans. Mr. Surendranath Bannerjee presided. He said the public aspect of the question has overshadowed the personal issues involved. In attacking Mrs. Besant the Government had attacked the cause of Self-Government in India. In supporting her they really rallied round the banner of Self-Government raised by the Congress and the Moslem League. The internment of Mrs. Besant is the beginning of the end of the Bureau-cracy and Autocracy. He urged the audience to continue the demonstration all over the country and not to relax it until Self-Government was established.

Rai Jowendra Chunder Ghose Bahadur, Messrs. Motilal Ghose, I. B. Sen, Harendranath Dutta, Hon'ble Fazlul Haq, Hon'ble Hon' B. Chakravarti, Messrs. C. R. Das, A. N. Choudhuri and others took part in the proceedings. The following resolutions were carried:—(1) That this meeting desires to record its emphatic protest against the action of the Government of Madras in internment Mrs. Besant, Mr. G. S. Arundale and Mr. B. P. Wadia and restraining their liberties in other directions. (2) That this meeting solemnly affirms the unflinching determination of the people of Bengal to carry on by all constitutional means the propaganda for early establishment in India of responsible Self-Government. (3) That this meeting strongly urges upon the Government of India the immediate withdrawal of the recent internment orders and a complete disavowal of the policy announced by Lord Pentland which has filled the country with indignation and alarm. (4) That this meeting expresses its unabated confidence in Mrs. Besant and its deep sympathy with her and with Messrs. Arundale and Wadia in their present troubles.

After the meeting was over Mr. C. R. Das and a large number of people joined the Home Rule League.

Immediately after this a meeting of the Home Rule League was held under the Presidency of Mr. B. Chakravarti. The meeting expressed indignation at the action of the Madras Government, considered the action of Mrs. Besant thoroughly lawful and constitutional and demanded the early grant of Self-Government. The last resolution was to the following effect:—

This League hereby proclaims its determination to stand by their ideal and to follow their methods openly and fearlessly whatever risk this action may involve through acts of the Executive.

Opinion of "Rangoon Gazette."

RANGOON, June 22.

In the course of a leader this morning, the "Rangoon Gazette" referring to Mrs. Besant's case says:—Any other Government in the world would have had Mrs. Besant out of India long ago. Mrs. Besant has done the greatest possible disservice to the cause of Indian Home Rule and those who support her in the attitude which she has recently adopted are undoing much of the good that has already been done, by bringing to bear pressure on the Government of India, by responsible politicians like Sir S. P. Sinha. No one can honestly support the attitude of Mrs. Besant.

BURMA

The Rangoon Railway Tragedy.

RANGOON, June 22.

Regarding Mrs. Padden Row's fatal accident at Ywadow further particulars go to show that when 3 Up was nearing Ywadow station the lady was standing against the door of the carriage. As the train crossed the points the carriage gave a jolt which knocked her out. She was able to give the circumstances of the accident prior to her death. Two children in her carriage were taken to Yamethin by train where the station master recognised them and they told him that their grandmother had been thrown out of the train.

BRIEF TELEGRAMS.

Her Excellency Lady Willingdon this evening opened the new club for the sick and wounded British soldiers in the magnificent pile of buildings known as Moto Mansions situated on the Koregaon Road, at Poona. The building is at present the property of Sir Shapurji Broacha who has lent the place to the military authorities for the purpose of the club until such time as other premises can be secured.

On the closing day 13th instant the Indian War Loan in Palghat stood at Rs. 1,21,200.

On the recommendation of Mr. K. L. Datta Special Officer, who suggested that the maintenance of Bangalore District and State Huzar treasuries was unnecessary and their amalgamation into one treasury would result in simplification of work and in reduction of the cost of the establishment the Government have directed that with effect from the 24th instant the two treasuries be amalgamated and worked at one.

న్యూ ఇండియా పత్రిక.

మరల ప్రారంభమగుట.

బీసెంటమ్మకు నిర్బంధనానను విధింపబడుటచే న్యూ ఇండియా పత్రిక నిలిచిపోయినది. మరల టిలాంగుగారు జరుపబూని గతి 21-వ తేదీని మొదటి సంచికయం దిట్లు ప్రచురించిరి.

పత్రికా నిర్వహణప్రచారణ భారములు నేటినుండి నామెదేనది. తత్కార్యముల యందలి బాధ్యతల నన్నిటిని గ్రహించియుంటిని. భారతవర్షమున న్యూఇండియా పత్రిక విశేష గౌరవముగలిగి, ప్రాముఖ్యతచే సతియందు చున్నది. పత్రికా కార్యముల నింతవరకు నిర్వహించిన బీసెంటమ్మగారు, భారత వర్షమున ప్రబలియున్న స్వతంత్ర్యమునకు తత్పత్రికను బీజ మొనర్చిరి. ఈమెకుండిన "పరుగుబడియు" రచనా సామర్థ్యములను న్యూఇండియా పత్రికకు భారతవర్ష పత్రిక నుల దినన్య సామాన్యముగ ప్రాసము చేకూర్చినవి. ఈ పత్రిక మూలముననే భారతయులకు రాజకీయాంధోళన మెట్టి క్రమమున నడుపవలెనో, రాజకీయవిషయ పక్షపాలంబున మన నర్థమెట్టిదయో బోధపడెనది. రాజకీయ వ్యవహారకర్త లిప్పుడు "స్వరాజ్యము స్వరాజ్యముని" హెచ్చరించు చున్నారు. రాజకీయ విషయ పక్షపాలంబునమును భిల రహితముగ భండ నము నిపుడు రాజకీయముల ముఖ్యభాగము లైనవి. ఇవియు, నింక ననేక మగు మహా మతకారములను బీసెంటమ్మగారి మూలమున భారత వర్షమునకు లభ్యపడెనది.

బీసెంటమ్మగారి ధీశక్తియు, నాధ్యాత్మికా శక్తియును లేక పోయినను సే నామె కి హృదయై న్నాను తిత్కారణమున నామెదేవతమునుండి నెచ్చికోసవలసిన యంశముల నలవరించుకొంటిని. ఈమెత్రిక్కైన త్రోవనే సాధ్యమగునంతవరకు త్రొక్కివలెనని నిశ్చయించి యుంటినిగాన పత్రికానిర్వహణ పధానమున ముప్పుండదు. స్వరాజ్యమును గూర్చి యాపత్రిక కన వాదమును సాగించును. లక్కోయందు కంప్రైసు సభవా రోనర్చిన తీర్మానము నాధారము చేసికొని కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభలు తిర్మానించుకొనిన సంస్కరణముల విషయమై బలముగ వాదించును. కాశ్యమునుగాని కుటలు బన్నుటనుగాని నహింసను. భారతవర్షమునకు నష్టము కలిగించునను తోచిన దొరతనమువారి చర్యల నన్నిటిని ఖండింతును. స్వరాజ్య విషయమై యిట్టి ఖండనము తీవ్రముగ జరుగగలదు. బీసెంటమ్మగారి విధానము నవలంబించి, ఎట్లు నడిపిన నామె సంతసింపగలనో యాశీర్వాద పత్రికా కార్యముల నెరవేర్చదలచి యున్నాను.

ఇదివరలో యునుండిన విధమున ప్రస్తుతము కొన్ని మార్పు బొసరింపబడును. విశేషమున నామమును, చిరునామా యును లేని యుత్తరములు ప్రకటంపబడవు. ఉత్తరములలో చాటు నామములును చిరునామాలను ప్రకటింప విశేషము లను నుతంపవలయును. ఆంగ్ల రాష్ట్రపు కన్యచయుమునకు సంబంధించిన ప్రకటన లంగీకరింపబడవు. హిందూదేశమున లభ్యము కాక చాల నగిత్వముగ నుట్టివస్తువులకు సంబంధించిన ప్రకటనలుమాత్ర మంగీకరింపబడును. ఇట్టి వస్తువులవిషయమున గూడ భారతదేశ వర్తక సంఘములు పంపు ప్రకటనములే యాపాదింపబడును. స్వీయ ప్రమాణమున కి నిర్బంధము లుచితములై యున్నవి. నే నట్టి ప్రమాణము నొనర్చి యున్నాడను. దేశీయులందరు గూడ స్వదేశ ప్రమాణము నొనర్చి తమ ప్రతిజ్ఞల నెరవేర్చుకొందురు గాక.

పత్రికా నిర్వహణ భారణమున నాదేశీయుల సహాయ సహకారముల నేకీంచినన్నివిధింప వారల గోరుదున్నాను. స్వరాజ్య విషయమై నాకై నంతయు వినియోగింతును. నిర్బంధనాన కారణమున బీసెంటమ్మగారి సలహా లభ్యము కాకపోవుట తిట్టెనుచును, స్వప్రతిష్ఠనుగ నీపత్రిక నామె యాశీర్వాదించుచుండునని నావృథవిశ్వాసము. న్యూ ఇండియా.

బొంబాయిలో గతమేయి నెల 21-వ తేదీవరకు మైలునెత్తెదేలా కంపెనీ యందు వడ్డెము పనివాడుగా నుండిన లియోనార్డ్ బ్రెహింకో అను నతడు ఆ తేదీతో తన నాకరీనీ చాలించుకొంటునని యజమానులకు తెలిపి కంపెనీనుండి మంగలికత్తులు, చొక్కాలు మొదలగు వానిని 2116 రూపాయలు ఖరీదు దొంగిలించినట్లు వాసిపై కేసు చేయబడెను. అపహరించిన వస్తువులతో వానిని కరచిన యందు పోలీసు వారు పట్టుకొనిరి. వానికి 5 మాసముల కఠిన శిక్ష విధించబడెను.

కమలమహాజనులకొకవిజ్ఞప్తి

అను శీర్షికతో చల్లపల్లి భూమారాజు వారు జూన్ 1-వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు దొక వ్యాసము వ్రాసియున్నారు. దక్షిణ హిందూదేశ ప్రజాసంఘముచే సాగింపబడుచున్న జస్టిస్, ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదలగు ప్రతీకలయొక్క యాదర్శములకు యామోదమును కనుపరచుచు ప్రకాశింపజేయుచున్న ప్రోత్సాహ మొసంగవలసినదని వారు కోరుచున్నారు. జమీందారులను పట్టపర్తి ధర్మరంధరులను వైన మాకుమారరాజువారిచే నేటికైన మొక విజ్ఞప్తి మా కందజేసిన బ్రాహ్మణేతరద్రావిడమునకు స్వాగతము.

ఈ ప్రతికలయొక్క యాదర్శమేమి? పేరుకు బ్రాహ్మణేతరల అభివృద్ధి; క్రియలో ఆంధ్రదేశమును హిందూదేశమును ఏయాదర్శములను కాంతించుచున్నవో ఆయాదర్శములభగ్ను పరచుట. మా కుమారరాజువారికి ముద మొనగూర్చుచున్న వారి యాదర్శముల నెంచుకొని వివేచింపవలసియున్నది. అది యేమి? ఆంధ్రోద్యమమును, జాతీయవిద్యయు, స్వపరిపాలనయు ప్రస్తుత వప్రస్తుతప్రసంగము లనట.

మనకు స్వపరిపాలన బుద్ధివయోదల అందున్న లాభమంతయు బ్రాహ్మణులే పొందుదుననియు మనల నిష్పక్షింకంతుల యధోగతికి దెబ్బరగియు వారిభయము. హిందూదేశమందలి యన్ని జాతుల వారను విద్యాభ్యాసమున రాజ్యాంగవేత్తలై ఒకే జాతీయై ఒకే వేదమై, ఒకే మతమును సాధించి సమర్థులైనపుడు గాని స్వపరిపాలనా సమస్య తలంపునకు తెచ్చుకొనకూడదని నీటి యభిప్రాయము.

ఏకాగ్రమునై ప్రారంభించక దూరముగ నున్నంతవరకా పనిని గురించి తెలిసికొనుటెట్లు? కొంచె మనమధ్యకుగ నున్నను పనియందు ప్రవేశించిన పిదప కొన్నాళ్ల కాపని స్వతంత్రముగ నిర్వహించ సమర్థు డగును. అట్లు చేయుటలో మొదట కొంచెము కష్టపట్టములకు సాల్పడినను తుదకు కార్య సిద్ధిని పొందును. అలాగుననే మనము దూరముగ నున్నంతవరకట్లే అనమధ్యలకు నుండుము. ఈతనెప్పుకొన దలచువాడు నీళ్లలో దిగుతుండు టెట్లు? ప్రభుత్వమువారు మొదట కోర్టుల సాధించినపుడు న్యాయాధికారులు గాని న్యాయవాదులుగాని అందరును అపుడు సాధించబడిన కళాశాలలలో బి. యల్. ప్యాస్సై కాని కోర్టులో పని చేయకూడదని ఆజ్ఞా పింపబడిరా? ఇంగ్లీషు భాషా మాత్రమును కొలదిగ ఇంగ్లీషు స్పేర్షివారును న్యాయాధికారులుగానుండి వ్రాసిన తీర్పులు ఇప్పటికిని మనము చూచుచుండుట లేదా? క్రిమి క్రమముగ ఇప్పటికి న్యాయాధికారులను న్యాయవాదులలో చాలవారును బి. యల్ పట్టమునందొకవారే. ఈ విధముగనే ప్రతికలయమును చూపించుచున్నాను. మనమందరమును సంపూర్ణ సమర్థులవయ్యెడివరకు స్వపరిపాలనా సంకల్పమే యుండ కూడదనుట నుచితము. మనము స్వపరిపాలనమును పొందిననే గాని దేశమన్ని విధముల యభివృద్ధికిరానేరదు. వెండిబడిననే గాని పిచ్చిబడినదే. పిచ్చిబడినదేగాని వెండి బడినదను సామెత్తజ్ఞప్తివచ్చుచున్నది. చారిత్రికాన్నత్యము లేనట్టియు గౌరవమైన మతసాంప్రదాయములు లేనట్టియు, అనాగరికులైనట్టియు ఫిలిప్సైనులు కొలది కాలములోనే స్వరాజ్యమున కన్నులైనపుడు ఇప్పటి నాగరిక జాతులన్నియు అనాగరిక జాతులగు నున్నపుడు అత్యంత నాగరికీకృతి శిఖరము నాగోహించిన హైందవుల సంతతివారమై యిప్పటికిని ప్రపంచములోని మతములన్నిటి కంటెను ఉత్కృష్టతరమైన మతమునకు జేరినవారమై ఒకప్పుడు మహోన్నత స్థితి ననుభవించిన భారతీయులు కాలచక్రముయొక్క ప్రభావముచేత మధ్యకాలములో కొంతయజ్ఞానములో బడినను ఇప్పుడు మరల ప్రపంచమంతటిలోను నాగరికులైన స్వపరిపాలకులైన ప్రజా ప్రభుత్వమార్గదర్శకులైన ప్రకాశించు క్రిటికు పరిపాలకుల క్రింద 150 సంవత్సరములు పరిపాలింపబడి వారివలన పరిపాలనానూత్రములును పూర్వనాగరికతను తెలిసికొన్న భారతీయులు స్వరాజ్యమున కన్నులనుకుంటే కొంటెవాదము గలదా? ఇప్పుడున్నది న్యాయసభలో న్యాయమూర్తులయ్య కార్యనిర్వాహక సభలయందు మంత్రులయ్య, అబ్జర్వేషింగ్, సదాశివయ్య, రాజగోపాలాచారి, శంకరనాయర్, మొదలగువారు ప్రజలను ప్రభుత్వమువారును ఆశ్చర్య మొందునట్లు లేదు విధ్యక్షధర్మముల నిర్వహించుట లేదా? వి. పి. మాధవరావు, విశ్వేశ్వరయ్య మొదలగువారు స్వదేశ సంస్థానముల మంత్రిత్యము వహించి యితరరాష్ట్రములకు మార్గదర్శక

కముగ పరిపాలించి యుండలేదా? గవర్నరుగారియొక్కయు గవర్నరు జనరలుగారియొక్కయు కార్యనిర్వాహక సభలందును, ఉన్నత న్యాయస్థానములందును స్వదేశ సంస్థానములందును ప్రభుత్వము వారకన్న వేరుకొనుట పని చేయుచున్న మహాసమర్థులుగ్న యీ దేశమున ద్విప్రభృత్యు ప్రసిద్ధులు పదవికి తగినవా రనధికారులలో లేరనుపించుకొనవలసివచ్చుట లేమి కానిము? మన శాసన నిర్మాణసభలందలి దౌర్బల్య స్థితియేదా? అనర్హులను చెప్పట ప్రభుత్వమువారి కీర్తికి కళంక మాపించి చుటయేదా? స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్న ప్రతిదేశమును స్వరాజ్యమును పొందుటకు పూర్వ మెట్టి స్థితియందుండెనో జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనిన వాడ దౌర్బల్యమును నులభముగ గుర్తించెదడు.

స్వరాజ్య ముద్దేశ్య లాభమంతయు బ్రాహ్మణులే జూర్రు కొనదురట మరల యసంభవము. స్వపరిపాలనమన ముఖ్యముగ నొక విషయ మాలోచించవలెను. శాసన నిర్మాణ సభలందును సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలందును ఇప్పటివలెగాక ప్రజా నిర్వచితసభ్యుల సంఖ్య హెచ్చుట. కార్య నిర్వాహక సభలందు ప్రజానియమిత సభ్యులను సగముమందిని నియోగించుట, ఈ కార్యనిర్వాహకసభ శాసన నిర్మాణసభకు లోబడియుండుట. ఈ మొదలగు సంస్కరణములనే మన పక్షమున గౌరవనీయ సభ్యులు 19 గురును కోరియుండిరి. ఇట్టి హక్కుల మనమెప్పుడు పొందుదుమో అపుడే మనము స్వపరిపాలన ననుభవించుటకు ప్రారంభించిన వారమగుదుము. తరువాత క్రమక్రమమున లోపము లన్నియు తీరి వలన రాష్ట్రములంతటి స్వరాజ్యమును పొందుదుము. నిజముగా మన చట్ట నిర్మాణసభలే అట్టి అధికారము కల్గిన యెడల కొలదికాలములోనే దేశమంత యభివృద్ధికి వచ్చియుండెడిదో! దేశమునందలి నిష్పజాతులకును కృషికులకును, ఇంతేల, బ్రాహ్మణేతరులందరికిని అత్యంత శ్రేయోదాయకమైన గోఖలేగారి నిర్బంధించిత విద్యాశాసనము ఆమోదించబడి యిప్పటికి జనసామాన్యమంతయు విద్యగరచుచు జాన లేజము నొందియుండుదురగా. వీనివలన బ్రాహ్మణేతరులే యెక్కువ లాభమును పొందుదురగా. ఏలనన నిర్బంధము లేకపోయినను చాలవరకు బ్రాహ్మణులలో విద్యవ్యాపించియే యున్నది. మనదేశము మహాజనభాందోళనము ననుసరించి ఎక్కువమంది బ్రాహ్మణేతరులగు రైతులకు సంబంధించిన కీర్తితిల్లులు లేక బెంగాలులోవలె శాశ్వత కేటిల్లుల పేర్వడియుండునగా ఇంతకంటెను బ్రాహ్మణేతరులకు లాభకరమైన విషయములేమి? మరియు కోట్లకొలది ద్రవ్యము పైల్వలకు పోయి ట కంటే నదుల కానకట్టలకును కాల్యకులకు నెట్టి, దేశము సస్యశ్యామలను చేయుమని మనప్రముఖులెంత యెఱ్ఱిపించుచున్నను ఇంచుకైన లాభము కన్నడినదా? ఇంతటి కష్టదశలో నున్నను ఇంగ్లండు దేశీయులు విద్యాభివృద్ధికి యెన్నియో ప్రయత్నములు చేయుచు మనదేశమందలి విద్యా విషయమున నింత ఉపేక్ష యేల చేయుచున్నారో? మన చట్టనిర్మాణసభలకు వైనచెప్పిన అధికారమున్నయెడల యిట్టి దుర్మతనే యుండుమా? ఇట్టి కనక లాభములు బ్రాహ్మణేతరులు పొందుండ అధవా బ్రాహ్మణులతో సమానముగ వైన లాభముల పొందుండ బ్రాహ్మణులే లాభమునంతయు పొందుదు రనుట యసంభవము. ఇదివరకు శాసననిర్మాణ సభ్యులగు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులకు సంబంధించిన యెన్ని తీర్మానము లుపహించియుట లేదు? బ్రాహ్మణేతరుల నణగదొక్కు శాసన మొక్కటియైన ప్రవేశ నెట్టిరా? ఏలభయపడెదరు? అయితే ఎన్నికలలోను ఉద్యోగములలోను పక్షపాతియు చూపించుచున్నారనియు అదియే భీతాశమామునకు కారణమనియు, కొంతమంది చెప్పుచున్నారు ఇందు కొంత నిజము గలదని యొప్పుకొన వచ్చును.

ఏకాగ్రవార్యమునకు వచ్చిన ఆకాశవారు క్రింది యుద్యోగులగు ప్రత్యక్ష మగుచుండురు. ఈ పక్షపాతము హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను క్రైస్తవులలోను సర్వములలోను సర్వస్థములలో నున్నది. బ్రాహ్మణులు ఎక్కువమంది యుద్యోగములందుంటే అది వారివారి యందు కొంచె మధికముగ కాన్పించుచున్నది. జ్ఞానవంతులైనట్టియు నాగరికులైనట్టియు బ్రిటిషువారు మాత్రము వెద్ద యుద్యోగములన్నియు తమ పిడికెలియం దుంచుకొని హిందువుల నరహనించుటలేదా? ఈ విషయమై పల్లిక సర్వకు కమిషనునందు యూరోపియను లిచ్చిన సాక్ష్యమును వారు వ్రాసిన రిపోర్టును చూచిన యేమాపుడు పక్షపాతమని యూహించవచ్చును? ఇక ఎన్నికలలో విశేషము నోట్ల నిచ్చువారు బ్రాహ్మణే

తరులే. బ్రాహ్మణులైనను బ్రాహ్మణేతరులైనను చేరిన సభకు లందరును గౌరవనీయులుగను జ్ఞానవంతులుగను ముఖ్యముగ జాతి మత కుల ద్వేషాభిమాన కూత్యులగును నుండురు. అదిగాక యిదివరకు బ్రాహ్మణులే యెక్కువమంది శాసన సభ్యులుగ నున్నను మనకు ననుకూలమైన తీర్మానము లనే యుపహించిరి. కాని మనల నణగ దొక్కున దొక్కటియులేదు. కాన మనకేమియు భయములేదని నిస్సంశయముగ నభ్యుచున్నాము. మణికపసములేదు. ప్రపంచమందు పరిపూర్ణజ్ఞాన వంతులైన పిమ్మట గాని యేపనియు లేల నెట్లగుండదనుట దేశచరిత్రకును లోకజ్ఞానమునకును పూర్తిగ విరుద్ధము. బ్రాహ్మణేతర నాయకులు బ్రాహ్మణద్వేషము చేత ప్రతి యద్యమమునకును వైంధవునింబోలె అడ్డుపడుచున్నారు. ఇప్పటిలో బ్రాహ్మణులు విద్యాధికులు చాలవరకే యద్యమమైనను విద్యాధికుల చే నుపక్రమింపబడును. కాన బ్రాహ్మణ ద్వేషము దుష్పక్ష పాతమును కక్షగాను పరిణమించి విశేష కూత్యుల జేయుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు కొంచెము కష్టదశయందున్నారగాన మనమేమియు మట్లాడక నోరుముసికొని మూగవారలై యుండవలెనని వీరియభిమతము. కాని విద్వండువారు స్వరాజ్యమును గురించి తీవ్రాందోళన చేయవచ్చును. శ్రీలు స్వాతంత్ర్యము కొరకు కల్లోలము చేయవచ్చును. మాన్వేష్టరు లంకా మైత్ర వర్తకులు తమ వాణిజ్యముకొరకు తీవ్రాందోళన జరుపవచ్చును. కాని 19 గురు శాసనసభ్యులు తమకోర్కెల ప్రార్థనాపూర్వకముగ విన్నవించుకొనట స్వపరిపాలన సుసంగమని ప్రజలు విశయపూర్వకముగ ప్రార్థించుట మొదలగునవి వీరి మనస్సున కలజడికలిగించినవి. ఇక జాతీయ విద్యను గురించియు ఆంధ్రోద్యమమును గురించియు విమర్శ యనవసరము. సర్వజనులను నిరాటంకముగ సుప్రకృతదగినవి. ఇట్టి గొప్ప యాదర్శములతో నుపక్రమింపబడిన జస్టిస్, ప్రకాశింపజేసిన ప్రోత్సాహ మొసంగవలసినదని మాకుమారరాజు వారికొక సింహ నాదమును చేసియున్నారు. మహమ్మదీయులు మొట్టమొదట మన యభిప్రాయములకు కృతీరేకులైనను క్రమముగ తమ యభిప్రాయముల మార్పుకొనగల్గిరి. మెలకువగా నున్నవారిని లేగగొట్టవారెవరు. సంగతులు తెలిసియుండి కక్షచే ప్రేరేపింపబడి కుతర్కవాదముల చేయు నీ ప్రతికలకు సాయము చేయుట కొరవితో తలగోకు గొనుట.

ఇది సదభిప్రాయముతో ప్రారంభించబడిన యెడల హిందూదేశీయుడగు ప్రతివాడును సాయముచేయవలసివచ్చే మాభావ్యభివృద్ధియంతయు నెనని యాధీనమగుచున్నదని మేమాశిషసు చుంటిమో అట్టి మా రాజాగారు అకస్మాత్తుగ పప్పులొకాల్పి డి ముమ్మల నందర విచార సాగరమున ముంచిరి. ఈ ప్రతికాదర్శములతో నేకభవించెడి కమ్యూనిస్టులు రాజావారి మోమాటియు లేవకో కొందరు తక్కు తక్కినవారందరును నిరసించెడి వారే యని రాజావారు నమ్ముచు గాక.

బాబట్టిన కుండేటికి మూడేకాళ్లను వారు కారు కనుక మారాజా వారభిప్రాయమును మార్చుకొనుచు మార్చుట కన్యసాంఘికుడు.

స్వస్థాన వేష భూషాదులు. సదాచార లక్షణములను ఆశోక్తి ననుసరించి "బ్రాహ్మణుల కొక కబురు" మొదలగు శుక్రవారమునాటి ఆంధ్రదైనికలో బ్రచురింపబడుట సంతోషకరము. వజ్రాశ్రమధర్మోద్యమ మిట్టివిషయముల బ్రభోధించుచున్నది. కాని, ఇది స్వల్పవిషయములని మనవిద్యాధికు లనేకులు పేక్షించెదరు. మాజ్యోశము లనేకములు స్థూలంబగు. దేశభిమానము, జాతీయత మున్నగువి బోధింపబడు మహాసభలలో సభావేదికల నెక్కు నాయకుల జూచిన గలుగు మనోవేదన వర్ణనాతీతము! కిట్టు బొట్టు జుట్టులలో సామ్యములేని నాయకుల ఈపదేశములయందు జనసమాహమున కెట్లు అభిమానము, విశ్వాసము అలవడనో దురూహ్యము! దాదాపు ముప్పది మండలమహాసభలు జరిగిన కృష్ణా గుంటూరు మండలసభలలోగూడ గిం, 100 మంది ప్రతినిధులు గల సమావేశముల జూచుచున్నాము! నాయకులందు సమగ్రమై దృఢమైన భక్తి విశ్వాసములు జనసమాహమునకు లేకుండుట యే దీనికి కారణము. మా నాయకులు, మా పెద్దలు, మా ఆచార వ్యవహార, సాంప్రదాయాది యోగక్షేమము లరయుచుండు వారను నమృతము ప్రజకు త్రికరణకుర్చిగ ముమ్మాటికి లేదు. ఇంకొకటి పాఠశాలాదులలో దెద్దలను పిన్ను లనుకరించుట సహజము. ఉపాధ్యాయుల వాగ్ద ముఖ్యముగ జాతీయ ప్రతిస్థాపనములలో గలవారైన జాతీయ చిహ్నము లవలంబించక జాతీయ ముద్బోధించుట పరిహాసాపాత్రము గాదా! మహా ఒకరిని నిరసించినదిగాని, వ్యక్తిసాన్నిత్ర్యమును ధిక్కరించుచున్నానని గాని దలపకుడు! ఋష్యాదులు నిరసించు భారతి భూమియందు గల ప్రేమానుబంధము చేతనే ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడ. తమింపంగోరుదును స్వస్థాన వేష భూషాదులు సదాచారలక్షణములు. మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు.

గిల్మనగారు ఉదకమండలము నుండి మదరాసుకు ఈనెల 28-వ తేదీని పోయి మరల జూలై 20-వ తేదీని ఉదక మండలమునకు విచ్చేసెదరు. జూలై 8-వ తేదీనుండి 14-వ తేదీ వరకు ఆపరాధజన నివాస స్థానములను సందర్శించెదరు. వాలంటియరు గార్డలడయమండు జూబిలీ ఉత్సవము నిమిత్తము గిల్మనగారు కొంతకాలము మదరాసులో నుందురు. ఈగార్డ లకు ఈయన కమాండెంటుగ నున్నారు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులజేశ పటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవ్రసం కేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన కలయవారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

అంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " "	" " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " "	" " 0-12-0
అంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక ౩ మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపిథి మద్రాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆవరితుభృత రక్తములన జనించుబాధ్యములకు కిరీటుకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండములను తుండ్లను, ప్రాచీనోష్ణులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

శావధానసాగ్రహిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటుకంటి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. కిరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 శోబాలనర మందులకు 4 బోస్సుల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అపూరాను విరచితము.
రెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర వర్ణకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రచురించబడినది. రెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకును.
అల్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డక్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పన్నికు వర్చునారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్పొజిషన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

రామదాసు నాటకము.

(తెనుగుభాషయందు)

బల్లారిలోనుండు

హైదరాబాదు హైకోర్టువకీలు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపబడినది.

వెల - ప్రతి 1-కి ఒక రూపాయ.

(అంచెకూలికాక)

ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

- (1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వకీలు-బల్లారి.
- (2) నెం॥ 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలపిథి, 793 తిరువల్లి క్లెరిక్, మద్రాసు.

రోజుసంహారి.

బాద్ షాహీ స్టోవ్

ఈ నూతన కేళి సంహారి ఒక తూరి ఉపయోగించుటవలన జేహమందలి యేర్పాటును యందు రోమమును చెనుపుతేక శుద్ధముగాను యెటువంటి మచ్చలులేకయును బాధలేకయును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతి యు పోగొట్టిన స్టోవ్ ఇది ఒకటి. (744)

వెల 8 బిల్లీలుగల వెట్టె 1-కి రు 1-0-0 ఏ. పి. ఖర్చు 0-4-0
సోల్ ఏజంట్లు:— మేతా పురుషోత్తం మూర్తి,
29 వైవాజార్ రోడ్ పూలంగడికి సమీపము, మద్రాస్

శ్రీ ఆంధ్ర వచన మహాభాగవతము

ఆనంద గ్రంథమాల ద్వితీయకుసుమము

సంస్కృతము నందు వ్యాసప్రోక్తమైన శ్రీభాగవతమును తేటగా నీటుగులుట శ్రేయ పటములను చేర్చి ముద్రించు చు న్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, అనేది అనేక వ్యాఖ్యల యందుఁ గల విశేషములను జేర్చించి యున్నారము. ఈ గ్రంథమును చిన్ననెఱుఁగ మేలైన కాగితములపై నచ్చొత్తించి కాలికొబయిండు చేయించియున్నారము.

1-వ సంపుటము ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు	1-0-0
2-వ " తృతీయ, చతుర్థ స్కంధములు	1-4-0
3-వ " చతుర్థ, పంచమస్కంధములు	1-4-0
4-వ " షష్ఠ, సప్తమస్కంధములు	1-4-0
5-వ " అష్ట, నవమస్కంధములు	1-0-0
6-వ " దశమస్కంధము ప్రథమభాగము	1-4-0
7-వ " " ద్వితీయభాగం సంపూర్ణం	1-4-0
8-వ " ఏకాదశ ద్వాదశస్కంధములు త్వరలో వెలువడును. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో,	
- (285) ఆనంద ప్రెస్, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదు నెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభద్రము తేల కలి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుయూ? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియు న్నువి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై మంచిమర్రిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రేయిమిగుల కులభము. 400 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్ర మున్నవి వెల 5-0-0 కప్పులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

కులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికొత్తెరుగు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి కేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

శాకభక్షణము

భారతఖండవాసుల మగు నున మార్గములు వంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యిచ్చు ముగా పోస్టుచార్జియ మేమే భరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరంగనిగ్రహ కోషధాలయం 156, బ్రాహ్మీ హాటాడు.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

క రో లా.

వాసనలేకు, ఏరుచిలేదు, ప్రవహనార్థము, పులితేపురాదు, భేరులు గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భశోధన గావించును.

1/2 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ. జ రు గా రి లీవరు టానిక్.

వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కారమునలన గలుగు బాధలకును, అలవతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదినిమించిది. సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మిసమిచలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము. ఈ సొల్యూషన్ పేట్టె 1-కి రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్పిత్ అందుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక పేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

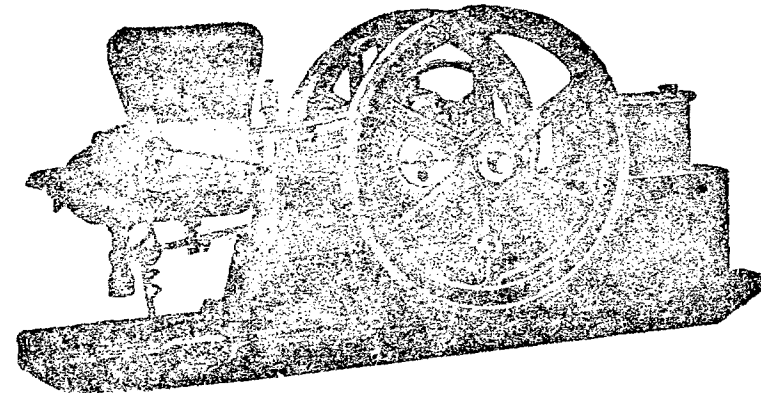
లోక వ సిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్వములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి వ్యాధయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభయముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, ధాతువు ముక్తముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును, రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన పుగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బను సేవించి నుంచి బలము పొందుటకై గొప్ప పండులలో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాకు 15 గోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపాద్యత్రిక పార్కులలో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెక్ కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుచురలను సోడా ఫేర్టీరీలను, అన్నయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అక్కతముగ నడపగలను.

వెల అతిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమునాటిగా మా వర్క్ స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలుగు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్లు అందు కం పి లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు
327

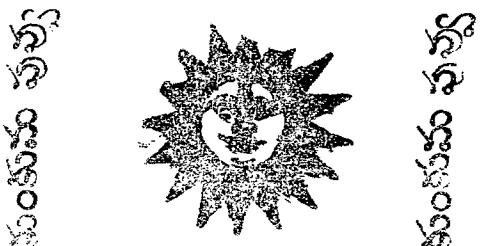
అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోపదము.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. శార్వపు నొప్పుల శారకోలును. వాముపుబొట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంటుండదగినది. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము డిస్కో. బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు చూవద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరచ్చాక డెన్యు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంబీడి, బొంబాయి.

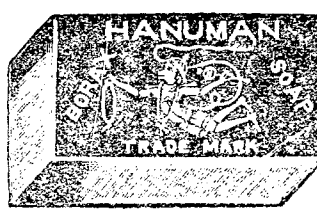
ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిజ్ మాలు - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు నిక్రయింప కను. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి ఈశ్వరపు అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ (గంభకర్త :- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కరి గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు శుభ్రమైన తుల్యములగు సబ్బులు చేరి యున్నవి. చెల్లి సంబంధమును పుండు, దురద, గజ్జి, బాడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగా బాగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాణెయను యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రమమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లపై మా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపును. (751)
ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.